

Elcogen AS

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2023

Äriregistri kood:	10727890
Aadress:	Valukoja 23, 11415 Tallinn
Telefon:	634 6750
E-post:	Eesti@elcogen.com
Kodulehekülg:	www.elcogen.com
Majandusaasta algus:	1. jaanuar
Majandusaasta lõpp:	31. detsember
Audiitor:	Grant Thornton Baltic OÜ

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	2
KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED	6
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	6
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	7
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	8
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	9
1. Teave äriühingu kohta.....	10
2. Arvestuspõhimõtted	10
3. Finantsriskide juhtimine.....	21
4. Oluliste raamatupidamisalaste otsuste ja hinnangute kasutamine.....	24
5. Investeeringud	25
6. Kliendilepingutest saadud tulu.....	26
7. Segmendaruandlus.....	27
8. Müüdüd toodete kulu	28
9. Uurimis- ja arendustegevuse kulud	28
10. Müügi- ja turunduskulud.....	29
11. Halduskulud.....	29
12. Muud tegevustulud.....	29
13. Muud tegevuskulud	29
14. Tööjõukulud	29
15. Finantskulud	30
16. Tulumaksukulu	30
17. Materiaalne põhivara.....	31
18. Immateriaalne põhivara.....	32
19. Rendiarvestus.....	33
20. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	34
21. Varud.....	35
22. Raha	35
23. Aktsiakapital ja reservid	35
24. Aktsiapõhised maksed	35
25. Kasum aktsia kohta	37
26. Intressi kandvad laenukohustised.....	37
27. Võlad tarnijatele ja muud võlad.....	38
28. Maksukohustised ja maksude ettemaksed	38
29. Sihtfinantseerimine.....	39
30. Lepingulised kohustised.....	39
31. Finantseerimistegevusest tulenevate kohustiste muutus	39
32. Tehingud seotud osapooltega.....	40
33. Tingimuslikud kohustised.....	41
34. Emaettevõtja finantsaruanded	42

TEGEVUSARUANNE

Elcogen AS alustas tegevust aastal 2001 Tallinnas ja ta omab 100%-liselt tütarettevõtet Soomes - OY Elcogen (edaspidi koos: Elcogen). Elcogeni ettevõtte tegelevad tahkeoksiid-kütuselementide (SOFC – *Solid Oxide Fuel Cell*) ning nende baasilt loodud patareide arendamise, tootmise ja müügi. Elemendid ning nendest valmistatud patareid on kõige olulisemaks komponendiks kütuseelemendi- ja elektrolüüseri süsteemi väärtusahelas.

Arennud energiasektoris

Energia tootmine kogu maailmas seisab vastakuti väljakutsetega, mis tuleneb nõuetest toota elektrit ja soojust järjest efektiivsemalt, usaldusväärsemalt ning puhtamalt. Lisaks prognoositakse maailmas jätkuvat energia tarbimise kasvu lähikümnditel.

Seetõttu on maailma energiamajandus kiiresti muutumas ja arendatakse uusi energia tootmise tehnoloogiaid. Need uued tehnoloogiad peaksid muutma energiasüsteemi paindlikumaks ja samuti aitama kohaneda muutuvatele kliimatingimustele vastavaks. Elektri tootmine liigub järjest enam tsentraalselt hajutatud mudelile.

Taastuv- ja roheline energia ning energia efektiivsus on enim kasvavaks valdkonnaks. Kütuseelementidel põhinevaid energiatootmise süsteeme peetakse üheks perspektiivikamaks alternatiivseks energia tootmise tehnoloogiaks võitlemaks energeetika ees seisvate väljakutsetega: õhusaaste, kliimamuutus, energia tarbimise kasv, tootmise usaldusväärsus. Seda seetõttu, et nad pakuvad kriitilisi eeliseid, mida ükski teine energia tootmise tehnoloogia ei suuda pakkuda.

Kütuseelemendid

Kütuseelementide tehnoloogia on efektiivne, puhas, usaldusväärne ja kasutajasõbralik. See võimaldab toota elektrit kõikjal – statsionaarsetes elektrijaamades, sõidukites, kaasaskantavates seadmetes jm. Kütuseelement muundab kütuses (nt vesinik, maagaas, etanool) oleva energia elektrokeemilise protsessi käigus väga kõrge efektiivsusega elektrienergiaks (erinevalt tavapärasest kütuse põletamisest, kus kasutegur on madal). Pakkudes seeläbi märkimisväärset primaarenergia säästu ning olles sisuliselt saastevaba.

On olemas erinevaid kütuseelementide tehnoloogiaid, milledest tahkeoksiid-kütuseelemendid (SOFC) on kõige kõrgema efektiivsusega (kasuteguriga). Elektriline efektiivsus on kuni 70% (sh laia elektrivõimsuse ulatuses) ja kombineerituna sooja tootmisega on efektiivsus kuni 90%. Samuti saab SOFC tehnoloogiaga kasutada erinevaid kütuseid. Lisaks võimaldab SOFC tehnoloogia lihtsamat ja kuluefektiivsemat süsteemi disaini võrreldes teiste kütuseelementide tehnoloogiatega.

Samuti on võimalik kasutada seda tehnoloogiat vesiniku tootmiseks elektrolüüsiprotsessi käigus. Nõudlus roheline vesiniku järgi kasvab kiiresti, mistõttu turupotentsiaal tahkeoksiid elektrolüüsi tehnoloogia (SOE) järgi kasvab. SOE tehnoloogia on kõrgeima kasuteguriga elektrit ja veest vesiniku tootmisel võrreldes teiste elektrolüüsi tehnoloogiatega.

Elcogeni tehnoloogia

Elcogen on arendanud ja toodab anood-kandvaid tahkeoksiid-kütuseelemente ja nendest koostatud patareisid, mis on kütuseelemendi seadme oluliseimaks komponendiks.

Meie tehnoloogia töötab madalamal temperatuuril (650° C), mis võimaldab kasutada kütuseelemendipatareis ja -süsteemis tavapärasemaid ja soodsamaid materjale, mis tähendab ligikaudu 50% madalamat kulubaasi. Elcogeni element on esimene täiskeraamiline tahkeoksiid-kütuseelement turul, mis töötab 650°C juures erinevalt tavapärase 750-850°C asemel, pakkudes seejuures isegi kõrgemat efektiivsust. See on saavutatud tänu märkimisväärsetele teadmistele materjaliteaduses, multi-füüsikas, elektrokeemias, keraamikas, tootmistehnoloogiates ning toodete disainis. Elcogenil on kulunud enam kui 400 inimaastat arendustegevuseks (R&D). Tehnoloogia on Elcogeni poolt välja töötatud ja kogu IPR on Elcogeni omand ning on kaitsitud ka patentidega (8 rahvusvahelist patendiperekonda). Toote tootmiskvaliteet on kõrge, mida näitab madal reklamatsioonide tase.

Arendustegevuse raames tehakse ulatuslikku rahvusvahelist koostööd, muuhulgas ka Eesti ja Soome juhtivate teadusasutustega, sh KBFI, Tartu Ülikool, Tampere Tehnikaülikool, VTT Technical Research Centre of Soome jpt. Kokku hõlmab koostöövõrgustik üle 20 teadus- ja uurimisasutuse üle maailma. Samuti on osaletud ja ka hetkel ollakse partnerid mitmetes EL poolt finantseeritud rahvusvahelistes projektides nagu näiteks SOFREE, qSOFC, REFLEX, C2FUEL, ARENHA jt. Lisaks osaleb Elcogen mitmes Business Finland rahastatavas projektis, mis on peamiselt seotud SOE tehnoloogia arendamisega.

Elcogeni patenteeritud kütuseelementide ja –patareide tehnoloogia võimaldab kütuseelemendi seadmete arendajatel kogu maailmas tuua oma tooted kommertskasutusse erinevates valdkondades. Elcogeni tehnoloogiline eelis lahendab peamised SOC tehnoloogia laialdase turuletuleku barjäärid – kulubaas, efektiivsus ja eluiga. Seda võimaldab madalam opereerimistemperatuur, innovatiivne ja enda välja töötatud tootedisain, ning skaleeritavad tootmisprotsessid.

Turule sisenemisbarjäär on kõrge, mis on tingitud eelkõige ulatuslikest R&D kuludest ning vajadusest omada tootmisalast kompetentsi ning kontrolli võtmetehnoloogiate üle.

Elcogeni pakutav tehnoloogia on oma põhiolemuselt valmis toode ning klientide poolt valideeritud. Elementide tootmise ning toote kommertsialiseerimisega alustas Elcogen ca 10 aastat tagasi. Hoolimata järjest hoogustuvast müügitegevusest, jätkub toote testimine ning R&D endiselt, aga nüüd peamiselt koostöös oma klientidega, kellelt saadav tagasiside on parim sisend arendus- ja tootmisprotsessi. Täisautomaatse tootmise protsessid on välja töötatud. Soomes on Elcogen käivitanud patareide piloot-tootmise, eesmärgiga jõuda lähimate aastate jooksul seeriatootmisse samuti täielikult automatiseeritud tootmisprotsessiga.

Elcogen jätkas 2023. aastal uue elementide ja patareide tootmise tehase projekti ettevalmistusega. 2024 aasta jaanuaris algas tehase ehitus. Tehase valmimine on plaanitud 2025.a kevadel. Eesmärk on saavutada antud tehases 360MW (SOE) tootmiskaht.

Elcogeni arendatud tehnoloogia on põhjalikult testitud ja turvaline kasutada. Elcogeni tootmisprotsess hõlmab kvaliteedikontrolli süsteeme ja protsessid on vastavuses ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015. 2022.a sai AS Elcogen ka ISO 45001 sertifikaadid. Soome tütarettevõtte sertifitseerimisprotsess samas ulatuses on lõpetati 2022.aastal.

Elcogen on pühendunud parimate praktikate adopteerimisele, kus võimalik ja kohane enda Environmental, Social and Governance („ESG“) teemade raporteerimisel. Elcogen arvestab, et ESG raporteerimine tuleb arendada aja jooksul, kuid on alustanud andmete kogumisega, et protsessi juurutada. Elcogen võitis Hea Töökeskkond 2021 auhinna väikeettevõtete kategoorias, mille väljastas Tööinspeksioon.

Kliendid ja turg

Elcogeni tooted on konkurentsivõimelised. Meil on üle 100 kliendi peamiselt Aasias, EL-is ja USA-s. Nende seas on maailma tuntuimad ettevõtted CHP, energeetika, transpordi ja muudes valdkondades, kes arendavad SOFC tehnoloogiat erinevates hajutatud elektritootmise seadmetes. Meie klientideks on kütuseelemendi patareide tootjad, süsteemi arendajad, OEM-id, uurimisinstituudid, ülikoolid ja energiatootmise ettevõtted.

Kütuseelementidel põhineva elektritootmise osakaal kogu elektritootmises on maailmas endiselt väga väikesemahuline. Jätkuv tehnoloogia arendamine on aga viinud murdepunktini, kus on oodata hüppelist turu kasvu erinevate kütuseelementide tehnoloogiate kasutuselevõttus. Sealhulgas on saamas ka SOFC tehnoloogia piisavalt küpseks, et liikuda laialdasse kommertskasutusse. Seda eelkõige tänu jätkuvalle tootmiskulude langusele. Siiski on üsna raske prognoosida täpset tehnoloogia adopteerimise ajakava turu poolt.

Elcogen on valmis, et kasvada koos klientide ja turuga, kuna meie tootmisprotsessid on skaleeritavad. Me oleme suutnud hoida madalat kulubaasi, kuid samal ajal oleme valmis turul avanevatele võimalustele.

Elcogeni tegevusel on otsene positiivne mõju keskkonnale. Laialdasem kütuseelementide kasutuselevõtt võimaldab oluliselt vähendada fossiilsete kütuste tarbimist ning seeläbi vähendada kasvuhooonegaaside emissiooni.

Müük

2023. aasta konsolideeritud müügikäive 7 017 tuhat (2022.a. 4 398 tuhat) eurot, jagunes peaaegu võrdselt elementide (55%) ja patareide (45%) vahel. Kogu müük oli eksport. Suurimad kliendid on EL-is, järgneb Aasia ning USA.

Kuna kütuseelementide turg areneb ja ettevõtte investeerib tootmismahtude kasvu, prognoosime järgnevatel aastatel märkimisväärset müügikäibe kasvu. Kasvu prognoosime kõikidel turgudel, nii elemendi kui patarei osas, nii SOFC kui SOE tehnoloogias. Kütuseelementide turg ei ole tsükliline ega hooajaline.

Finantskommentaariid

2023. aastal tehti täiendavaid investeeringuid elementide tootmisvõimekuse suurendamiseks, tootmise kvaliteeti, kvaliteedi kontrolli ning ka elementide ja patareide edasiarendusse. Samuti tehti ettemakseid uue tehase põhivara eest. Järgnevatel aastatel plaanitakse kasvatada investeeringuid tootmisvõimekuse suurendamiseks, tootmise automatiseerimise, kvaliteedi kontrolli ning ka toodete edasiarendusse.

2023.a kaasas Elcogen AS omakapitali 33 miljonit eurot. Jätkuvalt investeeritakse ka intellektuaalvara kaitsmisse patentide läbi.

Kontserni finantsinstrumentidega seotud finantsriskide maandamise eesmärgid ja põhimõtted ning majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ilmnunud valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvad riskid on ära toodud ja kirjeldatud raamatupidamise aruande lisa 3, finantsriskide juhtimise peatükis.

2023. aastal olid nõukogu ja juhatuse tasud 1 575 031 (2022 aastal 272 005) eurot. Juhatuse ja nõukogu liikmed ei saa lisahüvitist ettevõttest lahkumise korral. Aasta lõppedes oli kontsernis 112 töötajat.

	2023	2022
Müügitulu, EUR	7 017 281	4 397 695
Intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kahjum (EBITDA), EUR	- 11 188 558	- 4 140 394
Ärikahjum, EUR	- 13 209 298	- 6 817 921
Likviidsuskordaja ((käibevara – varud) / lühiajalised kohustised)	7,67	3,44

KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANDED**Konsolideeritud koondkasumiaruanne**

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	2023 EUR	2022 EUR
Majandusaasta näitajad			
Kliendilepingutest saadud tulu	6	7 017 281	4 397 695
Müüdüd toodete kulu	8	-7 071 622	-5 182 009
Brutokahjum		-54 341	-784 315
Muud tegevustulud	12	2 640 118	276 197
Teadus- ja arendustegevuse kulud	9	-6 734 056	-2 849 879
Müügi- ja turunduskulud	10	-558 576	-480 071
Halduskulud	11	-7 229 857	-2 711 027
Muud tegevuskulud	13	-36 735	-268 826
Ärikahjum		-11 973 447	-6 817 921
Finantskulud	15	-622 129	-770 977
Finantstulud		45 026	4 497
Kahjum enne maksustamist		-12 550 551	-7 584 401
Tulumaksukulu	16	-43 514	-58 448
Majandusaasta kahjum		-12 594 064	-7 642 849
Muu koondkasum		0	0
Majandusaasta koondkahjum kokku		-12 594 064	-7 642 849
Baas- ja lahjendatud aktsiakahjum	25	-11,02	-7,40

Lisad on käesoleva konsolideeritud aastaaruande lahutamatud osad.

Baasaktsiakahjumi ja lahjendatud aktsiakahjumi vahel erinevusi ei ole. Kogu kahjum on saadud jätkuvatest tegevusvaldkondadest.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne
allpool esitatud seisuga

	Lisa	31.12.2023 EUR	31.12.2022 EUR
Varad			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	17	10 903 551	9 541 274
Immateriaalne põhivara	18	2 517 834	4 915 814
Kasutamiseõiguse esemeks olev vara	19	1 887 970	616 323
Pikaajalised nõuded ostjate vastu ja muud pikaajalised nõuded	20	47 876	45 348
		15 357 230	15 118 758
Käibevara			
Varud	21	2 668 564	1 147 411
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	20	2 103 113	1 070 052
Raha	22	33 627 453	9 442 297
		38 399 130	11 659 760
Varad kokku		53 756 360	26 778 518
Omakapital ja kohustised			
Omakapital			
Aktsiakapital	23	933 981	722 781
Ülekurs	23	49 517 258	27 728 458
Aktsiapõhiste maksete reserv	24	3 282 093	194 400
Eelmiste perioodide kahjum		-16 399 655	-14 805 591
Omakapital kokku		37 333 677	13 840 047
Pikaajalised kohustised			
Intressi kandvad laenukohustised	26	9 792 228	7 808 929
Intressikohustis	27	31 820	0
Sihtfinantseerimine	29	1 941 856	2 075 354
		11 765 904	9 884 283
Lühiajalised kohustised			
Intressi kandvad laenukohustised	26	763 867	615 190
Võlad tarnijatele ja muud võlad	27	2 901 528	1 321 172
Sihtfinantseerimine	29	42 718	122 503
Lepingulised kohustised	30	948 666	995 324
		4 656 780	3 054 188
Kohustised kokku		16 422 683	12 938 471
Omakapital ja kohustised kokku		53 756 360	26 778 518

Lisad on käesoleva konsolideeritud aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne**31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta**

	Lisa	2023 EUR	2022 EUR
Rahavood äritegevusest			
Puhaskahjum		- 12 594 064	-7 642 849
<i>Korrigeerimised:</i>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus		4 020 863	3 989 576
Kahjum põhivara müügist	17,18	0	10 119
Kasutusõigusega rendivara amortisatsioon		485 046	351 004
Tulumaksukulu		43 514	58 448
Tulu sihtfinantseerimisest	29	- 2 535 382	-273 077
Nõuete allahindlus	20	0	170 392
Varude allahindlus	21	660 743	367 609
Aktsiapõhiste maksete kulu	24	3 087 693	108 867
Finantstulud		- 45 026	-4 497
Finantskulud	15	602 326	770 977
Kasutusõigusega rendivara intress		19 803	19 508
Muud muutused rahavoos		-20 598	0
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	20	- 913 593	207 966
Muutus varudes	21	- 2 181 896	-1 222 054
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	27	1 419 643	633 136
Rahavood äritegevusest kokku		- 7 950 929	- 4 082 396
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus	17	-2 452 134	-5 337 299
Materiaalse põhivara müük		1 334	0
Immateriaalse põhivara soetus	18	-418 652	-1 529 916
Laekunud intressid		0	598
Rahavood investeerimistegevusest kokku		- 2 869 452	-6 866 617
Rahavood finantseerimistegevusest			
Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed		-520 299	-376 729
Saadud laenud	31	7 189 688	207 075
Saadud laenude tagasimaksed	31	-5 354 541	-2 200 000
Makstud intressid		-1 507 052	-22 699
Saadud sihtfinantseerimine	29	2 197 741	669 482
Laekunud aktsiate emiteerimisest	23	33 000 000	19 024 000
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		35 005 537	17 301 129
Raha ja selle ekvivalentide muutus		24 185 156	6 352 116
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses		9 442 297	3 090 181
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus		33 627 453	9 442 297

Lisad on käesoleva konsolideeritud aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

31. detsembril lõppenud majandusaasta kohta

	Lisa	Aksia- kapital	Ülekurss	Aksia-põhiste maksete reserv	Eelmiste perioodide kahjum	Kokku	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
Seisuga 1. jaanuar 2022		624 220	23 527 218	361 333	-	23 829 409	683 363
Aasta kahjum					-	7 642 849	7 642 849
Koondkahjum kokku		0	0	0	-	7 642 849	7 642 849
Aktsiate emiteerimine	23	98 561	4 201 240	0	15 000 000		19 299 801
Aktsiapõhised maksed	24	0	0	-166 933	0		- 166 933
Muud muutused		0	0	0	1 666 667		1 666 667
Seisuga 31. detsember 2022		722 781	27 728 458	194 400	-	14 805 591	13 840 048
Seisuga 1. jaanuar 2023		722 781	27 728 458	194 400	-	14 805 591	13 840 048
Aasta kahjum					-	12 594 064	12 594 064
Muu koondkasum/-kahjum						-	-
Koondkahjum kokku		-	-	-	-	12 594 064	12 594 064
Aktsiate emiteerimine	23	211 200	32 788 800				33 000 000
Aktsiapõhised maksed	24			3 087 693			3 087 693
Muud muutused			- 11 000 000		11 000 000		-
Seisuga 31. detsember 2023		933 981	49 517 258	3 282 094	-	-16 399 656	37 333 677

Lisad on käesoleva konsolideeritud aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNETE LISAD

1. Teave äriühingu kohta

Elcogen AS (edaspidi: äriühing või emaeettevõtja) on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts. Äriühing registreeriti 2001. aasta veebruaris. Äriühingu täielikus omanduses on Soomes registreeritud tütaretevõtja Elcogen OY (edaspidi koos: kontsern või Elcogeni kontsern).

Äriühingu asukoha aadress on Valukoja 23, 11415 Tallinn, Harju maakond, Eesti. Elcogen AS-i registrikood on 10727890.

Kontsern tegeleb peamiselt keraamiliste anoodkandvate tahkeoksiid-elementide ja -patareide valmistamisega. Kontserni põhitegevust on põhjalikumalt kirjeldatud lisas 7.

Äriühingu kõik aktsiad on lihtaktsiad nimiväärtusega 0,64 eurot aktsia kohta ning nende eest on seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 täielikult tasutud.

Tegevuse jätkuvus

Kontsern lõpetas 2023 majandusaasta kahjumiga 12 594 064 (2022: 7 642 849) eurot. Äritegevuseks kasutatud neto rahavood 2023 aastal olid 7 950 929 (2022: 4 082 396) eurot. Peamised riskid ja ohud, mis võivad Kontserni mõjutada, on toodud Lisas 3.

Ettevõtte juhtkond on veendunud, et Kontsernil on piisavalt vahendeid tegevuse jätkamiseks. Tuleviku prognoosideks on Kontsern koostanud detailsed eelarved koos rahavoogude prognoosiga.

Need prognoosid testiti võttes arvesse erinevaid võimalikke stsenaariumid, milles on planeeritud tulu vähenemist ja kulude suurenemist, mis võivad tuleneda nii makromajanduslikest teguritest, nagu näiteks jätkuv majanduse jahtumine ja geopoliitiliste konfliktide riskid, kui ka näiteks suurematest energiakuludest ja inflatsioonist tulenevad mõjud. Grupp on varasemalt tõestanud oma võimekust hallata rahavoogusid, kaasates erinevaid investeeringuid ning juhtkond usub, et ka laialdane ning kasvav nõudlus ettevõtte toodete järele, toetab jätkuvalt Grupi vastupidavust erinevates võimalikes majandustingimustes.

Kontserni raha ja selle ekvivalendid seisuga 31.12.2023 oli 33 627 453 (31.12.2022: 9 442 297) eurot.

2023 aasta oktoobris kaasas AS Elcogen emaeettevõtja Elcogen Group Plc eduka investeeringuvoor kaudu omakapitali lisaks 45 miljonit eurot, millest enamus ehk 33 miljonit eurot suunati Elcogen AS-i tegevuse finantseerimiseks ja uue tehase investeeringuteks. See investeering võimaldas tasuda Elcogen AS laenukohustised ennetähtaegselt.

Aprillis 2024 suurendas Grupp omakapitali veel 30 miljonit võrra. Kokku 75 miljonit lisandunud omakapitali on vastavuses juhtkonna ootustega, et suurendada tootmisvõimsust ning ehitada valmis uus tehas, mis on plaanitud alustama tootmist mais 2025 aastal. Grupp jätkab investeeringute lisamist k.a. 2025 aasta esimeses kvartalis. Oktoobris 2023 – aprill 2024 omakapitali lisandumine on 91% kogu planeeritud finantseeringu vajadusest kuni planeeritud tehase avamiseni mais 2025.

Lisaks täiendavatele investeeringutele sõlmis ettevõtja uue tehase rajamiseks vajaliku maa ostuks ja hoone ehituseks LHV pangaga 15 miljoni euro suuruse laenulepingu.

Aprillis 2024 esitas Grupp taotluse 25 miljoni euro suuruse toetuse saamiseks Euroopa Liidu Innovatsioonifondist. Otsust on oodata 2024 aasta kolmandas kvartalis ning positiivse otsuse korral toimub esimene väljamakse 2024 aasta neljandas kvartalis.

Juhtkond hindab, et kontsern on võimeline kaasama veel omakapitali vajalikus summas, mistõttu aruanded on koostatud tegevuse jätkuvuse printsiibist lähtuvalt. Konsolideeritud finantsaruanded ei sisalda korrigeerimisi, mis tekiks, kui Kontsernil ei oleks võimalik tegevust jätkata.

2. Arvestuspõhimõtted

2.1. Koostamise alus

Kontserni konsolideeritud finantsaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu (EL) poolt (IFRS).

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud soetusmaksumuse põhimõttel, v.a kui alltoodud arvestuspõhimõtetes on toodud teisiti. Konsolideeritud finantsaruannetes on kõik summad esitatud eurodes, mis on äriühingu ja kõikide kontserni kuuluvate üksuste arvestus- ja esitusvaluuta.

Teatavate summade ümardamise tõttu võivad tabelites esitatud näitajad olla erinevad. Ümardamise mõju on nendes finantsaruannetes ebaoluline.

2.2. Konsolideerimise alus

Konsolideeritud finantsaruanded hõlmavad äriühingu ja selle tütarettevõtja finantsinformatsiooni seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022.

Tütarettevõtja on üksus, mille üle kontsernil on kontroll. Kontroll on saavutatud, kui investor on seotud investeerimisobjektis osalemisest tuleneva muutuvtuluga või tal on sellele õigused ja kui ta saab mõjutada seda tulu tänu oma mõjuvõimule investeerimisobjekti üle. Täpsemalt on investeerimisobjekt kontserni kontrolli all ainult juhul, kui:

- kontsernil on mõjuvõim (st kehtivad õigused, mille tulemusel saab kontsern suunata investeerimisobjekti asjakohast tegevust) investeerimisobjekti üle;
- kontsern on seotud investeerimisobjektis osalemisest tuleneva muutuvtuluga või tal on sellele õigused;
- kontsern saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada selle tulu.

Üldiselt eeldatakse, et kontrolli tagab hääleõiguste enamus. Kui faktid ja asjaolud viitavad sellele, et üks või enam kolmest kontrollielemendist on muutunud, hindab kontsern uuesti, kas tal on kontroll investeerimisobjekti üle või mitte.

Tütarettevõtja konsolideerimine algab, kui kontsern omandab kontrolli tütarettevõtja üle, ja lõpeb, kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtja üle. Majandusaasta jooksul omandatud või võõrandatud tütarettevõtja vara, kohustisi, tulusid ja kulusid kajastatakse konsolideeritud finantsaruannetes alates kuupäevast, mil kontsern omandab kontrolli, kuni kuupäevani, mil kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtja üle.

Vajaduse korral korrigeeritakse tütarettevõtja finantsinformatsiooni, et viia selle arvestuspõhimõtted kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni liikmete vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult.

2.3. Tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõte

Allpool on esitatud tähtsamad arvestuspõhimõtted, mida kontsern kohaldas konsolideeritud finantsaruannete koostamisel.

a) Segmendid

Tegevussegmente kajastatakse viisil, mis on kooskõlas kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale esitatavate kontsernisisesete aruannetega. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja, kes vastutab ressursside eraldamise ja tegevussegmentide tulemuste hindamise eest, on strateegilisi otsuseid tegev Elcogen AS-i juhatuse.

Juhtkond on määranud, et kontsernil on kaks tegevussegmenti – Eesti ja Soome. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja jälgib tulemusi finantsaruannete põhjal, mis on koostatud samade arvestuspõhimõtete alusel (välja arvatud rendiarvestuse puhul) nagu need, mida kasutatakse möödunud perioodide finantsinformatsiooni koostamiseks kooskõlas IFRS-iga (st kasumi või kahjumiga seotud teave, sh kajastatud tulu- ja kulunäitajad). Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja ei analüüsi tegevussegmente varasid ja kohustisi käsitleva teabe põhjal.

b) Käibe- ja põhivarad ning lühi- ja pikaajalised kohustised

Kontsern liigitab varasid finantsseisundi aruandes käibe- ja põhivaradeks ning kohustisi lühi- ja pikaajalisteks. Vara liigitatakse käibevaraks, kui:

- see eeldatavasti realiseeritakse või on mõeldud müügiks või tarbimiseks tavapärase äriotsuse jooksul;
- seda hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil;
- see realiseeritakse eeldatavasti kaheteistkümne kuu jooksul pärast aruandeperioodi või
- see on raha või raha ekvivalent, välja arvatud juhul, kui vara kasutamine vahetamiseks või kohustise arveldamiseks on piiratud vähemalt kaheteistkümne kuu jooksul pärast aruandeperioodi.

Kõik muud varad liigitatakse põhivaradeks.

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui:

- see arveldatakse eeldatavasti tavapärase äriotsuse jooksul;
- seda hoitakse peamiselt kauplemise eesmärgil;
- selle arveldamise tähtaeg on kaheteistkümne kuu jooksul pärast aruandeperioodi või
- puudub tingimusteta õigus kohustise arveldamist edasi lükata rohkem kui kaksteist kuud pärast aruandeperioodi.

Kontsern liigitab kõik muud kohustised pikaajalisteks.

Edasilükkunud tulumaksu varad ja kohustised liigitatakse põhivaradeks ja pikaajalisteks kohustisteks.

c) Õiglase väärtuse mõõtmine

Õiglase väärtusega seotud näitajad finantsinstrumentide kohta, mida mõõdetakse õiglases väärtuses või mille puhul õiglase väärtusega seotud näitajad avalikustatakse, on esitatud lisa 3.

Õiglase väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosalistevahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine põhineb eeldusel, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub:

- vara või kohustise põhiturul või
- põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema kontserni jaoks ligipääsetav.

Vara või kohustise õiglast väärtust mõõdetakse eelduste põhjal, mida turuosalise vara või kohustise hinna määramisel kasutatakse, eeldades et turuosalise tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse mõõtmisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil. Kontsern rakendab hindamistehnikaid, mis on asjaomases olukorras sobilikud ja mille puhul on olemas piisavalt andmeid õiglase väärtuse mõõtmiseks, kasutades maksimaalselt asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimaalselt mittejälgitavaid sisendeid.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglase väärtus on konsolideeritud finantsaruannetes avalikustatud, on liigitatud õiglase väärtuse hierarhia järgi. Seda kirjeldatakse alltoodud viisil madalaima taseme sisendi põhjal, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisel tervikuna:

- tase 1 – noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele;
- tase 2 – hindamistehnika, mille puhul saab õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulisi madalaima taseme sisendeid otseselt või kaudselt jälgida;
- tase 3 – hindamistehnika, mille puhul ei saa õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulisi madalaima taseme sisendeid jälgida.

Et lihtsustada õiglaste väärtuste avalikustamist, on kontsern liigitanud varad ja kohustised vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

d) Tulu kajastamine

Kontsern tegeleb anood tahkeksiid-elementide ja -patareide valmistamisega. Kliendilepingutest saadud tulu kajastatakse, kui kontroll kaupade või teenuste üle antakse kliendile üle, summas, mis vastab tasule, mida kontsernil on enda hinnangul õigus kaupade või teenuste eest saada. Kliendilepingutega kaasneb üldjuhul ainult üks teostamiskohustus, st lubadus võõrandada eristatavad kaubad kliendile.

Enne tulu kajastamist peavad täidetud olema ka järgmised konkreetsete kajastamise kriteeriumid.

Kaupade müük

Tulu patareide ja elementide müügist kajastatakse hetkel, mil kontroll vara üle antakse üle kliendile. Tavaliselt toimub see seadmete tarnimisel rahvusvahelise tarneklausli „hangitud tehasest“ alusel, mille puhul kajastatakse tulu kaupade laost väljasaatmisel. Klientidelt saadakse üldjuhul 50% suurune ettemakse. Ülejäänud 50% tavapärane tasumisaeg on 30 päeva pärast tarnimist. Üldjuhul on tegemist ainult ühe teostamiskohustusega, st lubadusega võõrandada eristatavad kaubad.

Oluline rahastamiskomponent

Tavaliselt saab kontsern oma klientidelt lühiajalisi ettemakseid. Rakendades standardis IFRS 15 sätestatud praktilist abinõu, ei korrigeeri kontsern lubatud tasu summat olulise rahastamiskomponendi mõju tõttu juhul, kui kontsern eeldab lepingu sõlmimise ajal, et lubatud kauba või teenuse kontsernilt kliendile üleandmise ning kõnealuse kauba või teenuse eest tasutava makse laekumise vaheline ajavahemik ei ole pikem kui üks aasta.

Garantiikohustused

Kontsern annab tavaliselt garantii müügitehingu sõlmimise ajal esinevate puuduste üldiseks parandamiseks. Raha ei tagastata, kuid Elcogen on väga harvadel juhtudel kaubad ümber vahetanud. Seda kindlust tagavat garantiid kajastatakse garantiieraldisena. Teenusegarantiid ei anta ning seega ei ole eraldi teostamiskohustust kindlaks tehtud.

Teenuste osutamine

Kontsern osutab inseneriteenuseid ja kohapealse paigalduse teenuseid, mida müüakse kas eraldi või pakatina kliendile kaupade müümisel. Paigaldusteenusetega tehingu aluseks olevat toodet märkimisväärselt ei kohandata ega modifitseerita. Kaupade ja paigaldusteenusete pakettmüügi lepingud koosnevad kahest teostamiskohustusest, sest nii kaupu kui ka

paigaldusteenuseid müüakse eraldi ning need on lepingu kontekstis eristatavad. Sellest tulenevalt jaotab kontsern tehinguhinna kaupade ja paigaldusteenuste suhteliste eraldiseisvate müügihindade alusel.

Kontsern kajastab insenertehniliste tugiteenuste eest saadavat tulu valmidusastme põhjal, sest klient saab ja tarbib saadavaid hüvesid üheaegselt ning kontroll antakse üle aja jooksul. Kontsern kasutab paigaldusteenuste edenemise mõõtmiseks sisendimeetodit, sest kontserni jõupingutuste (mis põhinevad tehtud töötundidel) ning teenuse kliendile üleandmise vahel on otsene seos. Kontsern kajastab tulu kulunud töötundide põhjal võrrelduna teenuse osutamiseks kulutatud töötundide eeldatava koguhulgaga.

Lepingute saldod

Nõuded ostjate vastu

Nõuet kajastatakse, kui kontsernil on õigus saada kliendilt tingimustega sidumata tasu (st kõnealuse tasu maksmise kohustus tekib lihtsalt aja möödudes).

Lepingulised kohustised

Lepingulist kohustist kajastatakse, kui klient on makse tasunud või peab makse tasuma (olenevalt sellest, kumb on varasem) enne, kui kontsern annab seotud kaubad või teenused kliendile üle. Lepingulisi kohustisi kajastatakse tuluna, kui kontsern on lepingujärgsed kohustused täitnud (st annab kontrolli seotud kaupade või teenuste üle kliendile üle).

Intressitulu

Kõikide amortiseeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsinstrumentide puhul kajastatakse intressitulu sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja, või kui see on asjakohane, siis lühema perioodi jooksul toimuvad hinnangulised tulevased rahalised maksed või laekumised täpselt finantsvara või -kohustise bilansilisse netomaksumusse. Intressitulu kajastatakse koondkasumiaruandes finantstulude koosseisus.

e) Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse siis, kui on piisavalt kindel, et sihtfinantseerimine leiab aset ja kõik sihtfinantseerimisega kaasnevad tingimused täidetakse. Kui sihtfinantseerimine on seotud kulukirjega, kajastatakse seda süstemaatiliselt tuluna nendel perioodidel, mil selle tuluga seotud kulud, mille hüvitamiseks sihtfinantseerimine on ette nähtud, kantakse kuludesse. Kui sihtfinantseerimine on seotud varaga, kajastatakse seda edasilükkunud tuluna ja tuluna võrdsetes summates asjakohase vara eeldatava kasuliku eluea jooksul.

f) Tulumaks

Tulumaks

Tulumaksuvarasid ja -kohustisi mõõdetakse summas, mis peaks maksuhaldurilt ootuste kohaselt laekuma või mis tuleb ootuste kohaselt maksuhaldurile tasuda. Selle summa arvutamiseks kasutatavad maksumäärad ja -seadused on kontserni tegutsemise ja tulu teenimise riikides aruandekuupäeval kehtivad või sisuliselt jõustunud maksumäärad või -seadused. Jooksvat tulumaksu, mis on seotud otse omakapitali all kajastatud kirjetega, kajastatakse omakapitali koosseisus, mitte koondkasumiaruandes. Juhtkond hindab perioodiliselt maksudeklaratsioonides esitatud seisukohti seoses olukordadega, kus kohaldatavad maksualased õigusaktid võivad olla mitmeti tõlgendatavad, ning moodustab vajaduse korral eraldisi.

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis registreeritud äriühingute aastakasumit tulumaksuga. Selle asemel maksustatakse äriühingu tulumaksuga jaotamata kasumi arvelt väljamakstavaid dividende maksumääraga kas 14% või 20% ehk vastavalt 14/86 või 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Soodsamat maksumäära saab rakendada dividendide regulaarsete väljamaksete puhul, st kui väljamakse suurus ei ületa äriühingu viimase kolme aasta keskmisi kasumijaotisi, mida Eestis maksustatakse. Seda piirmäära ületav väljamakse osa maksustatakse 20% määraga. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat äriühingu tulumaksu kajastatakse kohustisena ja tulumaksukuluna perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, olenemata sellest, millise perioodi eest neid makstakse või millal on tegelik maksekuupäev.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse kohustise meetodil kõikide ajutiste erinevuste puhul, mis tekivad varade ja kohustiste maksustamisbaasi ning finantsaruannetes kajastatud bilansilise jääkmaksumuse vahel. Edasilükkunud tulumaksu vara ja kohustisi mõõdetakse maksumääradega, mida eeldatavasti kohaldatakse perioodil, mil vara realiseeritakse või kohustis arveldatakse, tuginedes aruandekuupäevaks kehtivatele või sisuliselt jõustunud maksumääradele. Edasilükkunud tulumaksu vara kajastatakse ulatuses, mis vastab tulevikus tõenäoliselt teenitavale maksustatavale kasumile, mille suhtes saab seda mahaarvatavat ajutist erinevust kasutada. Edasilükkunud tulumaksu vara vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ning seda vähendatakse ulatuses, mille puhul ei ole enam tõenäoline, et varaga seotud tulumaksu kasu realiseeritakse.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse tütarettevõtjatesse tehtud investeringutest tulenevate ajutiste erinevuste puhul, v.a kui ajutise erinevuse tühistamise ajastamist on võimalik kontrollida ja on tõenäoline, et ajutist erinevust ei tühistata lähemas tulevikus.

Kontsern saldeerib edasilükkunud tulumaksu varad ja kohustised ainult siis, kui kontsernil on juriidilist jõudu omav õigus saldeerida tasumisele kuuluva tulumaksu varasid ja kohustisi ning edasilükkunud tulumaksu varad ja kohustised on seotud tulumaksuga, mida haldab sama maksuhaldur sama maksustava majandusüksuse suhtes või erinevate maksustatavate majandusüksuste suhtes, mis kavatsevad kõikidel tulevastel perioodidel, mil edasilükkunud tulumaksu varad või kohustised eeldatavasti arveldatakse või kaetakse, arveldada tasumisele kuuluva tulumaksu kohustised ja varad netosummana või realiseerida varad ja arveldada kohustised samaaegselt.

Välismaise tüdarettevõtja tulumaksu arvestatakse Soome maksuseaduste kohaselt.

Soome jaotamata kasumi maksumäär oli 2023 aastal 20% (2022: 20%).

Eestis on jaotamata kasumi maksumäär null. Kasumit maksustatakse üksnes selle jaotamisel (20% netosummast). Eestis eraldi maksuarvestust ei peeta ning arvestusliku ja maksustatava kasumi vahel erinevusi ei ole.

g) Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalset põhivara mõõdetakse esmalt soetusmaksumuses. Immateriaalset põhivara kajastatakse siis, kui on tõenäoline, et kontsern saab varast tulevast majanduslikku kasu, ja vara soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Kontsernil on üksnes piiratud kasuliku elueaga immateriaalne põhivara.

Pärast esmast kajastamist mõõdetakse piiratud elueaga immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid. Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt eeldatava parima hinnangu kohaselt leitud kasuliku eluea jooksul. Immateriaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse erinevusena netomüügitulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel. Piiratud elueaga immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse, kui esineb märke, et immateriaalse põhivara väärtus võib olla langenud.

Kasulik eluiga, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetod vaadatakse üle kord aastas, et tagada nende kooskõla majandusliku kasu eeldatava mudeliga.

Uurimis- ja arendustegevuse kulud

Uurimistegevuse kulusid kajastatakse tekkepõhiselt kuluna. Eraldiseisva projektiga seotud arendustegevuse kulusid kajastatakse immateriaalse põhivarana, kui kontsern suudab tõestada:

- et immateriaalse põhivara kasutus- või müügiõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- et ta kavatseb immateriaalse põhivara valmis saada ja tal on võimalik seda kasutada või müüa;
- kuidas vara loob tõenäolist tulevast majanduslikku kasu;
- vara loomise ressursside kättesaadavust;
- suutlikkust mõõta usaldusväärselt arendustegevusega seotud kulutusi.

Pärast arendustegevuse kulude esmast varana kajastamist rakendatakse soetusmaksumuse mudelit, mille kohaselt kajastatakse vara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid. Vara amortisatsiooni hakatakse arvestama, kui arendustegevus on lõpule viidud ja vara on kasutusvalmis. Vara amortiseeritakse tulevase eeldatava kasu saamise perioodi jooksul. Amortisatsiooni kajastatakse müüdüd toodete kulu koosseisus. Arendusperioodil kontrollitakse vara väärtuse langust üks kord aastas.

	Litsentsid	Tarkvara	Arendustegevuse kulud
Kasulik eluiga (aastates)	5	5	5
Amortisatsioonimeetod	lineaarne	lineaarne	lineaarne
Sisemiselt loodud või omandatud	omandatud	omandatud	sisemiselt loodud / omandatud

Litsentsid – litsentside eest tasutud summad kapitaliseeritakse. Tarkvara – uue tarkvara soetamise kulud kapitaliseeritakse ja kajastatakse immateriaalse põhivarana tingimusel, et need kulud ei moodusta sellega seotud riistvara lahutamatu osa.

Tulevase majandusliku kasu taastamiseks või säilitamiseks kantud kulud, mida kontsern eeldab olemasolevate tarkvarasüsteemide algselt määratud tootlikkuse põhjal, kajastatakse taastamis- või hooldustöö tegemisel kuluna.

h) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara mõõdetakse soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja kahjum väärtuse langusest.

Materiaalse põhivara esmane soetusmaksumus koosneb selle ostuhinnast, mille hulka kuuluvad ostmisel tasutavad mittetagastatavad maksud, ja otsestest kulutustest, mis on tarvilikud vara viimiseks selle kasutamiseks vajalikku tööseisundisse ja asukohta. Pärast materiaalse põhivara kasutusvalmidusse viimist kantud kulusid, näiteks remondi- ja hoolduskulud, kajastatakse üldjuhul koondkasumiaruandes kulude tekkimise perioodil.

Kulumit arvestatakse lineaarselt järgmiste kasulike eluigade jooksul:

Renditud vara parendamine	5 aastat
Arvutid ja riistvara	3–5 aastat
Muud masinad ja seadmed	3–5 aastat
Muu (kontorimööbel)	3–5 aastat

Kasulik eluiga, jääkväärtused ja kulumi arvestamise meetod vaadatakse üle kord aastas, et tagada nende kooskõla materiaalse põhivara objektidest tuleneva majandusliku kasu eeldatava mudeliga. Materiaalse põhivara jääkväärtus vaadatakse üle, kui mingid sündmused või asjaolude muutused osutavad sellele, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla bilansilise väärtuse.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel või kui vara kasutamisest või võõrandamisest ei loodeta edaspidi saada majanduslikku kasu. Vara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit (mis arvutatakse erinevusena netomüügitulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahel) kajastatakse selle aasta koondkasumiaruandes, mil vara kajastamine lõpetati.

i) Rendiarvestus

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas lepingu puhul on tegemist rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern kui rentnik

Kontsern kasutab kõikide rendilepingute, v.a lühiajaliste rendilepingute ja väikese väärtusega vara rendilepingute, kajastamisel ja mõõtmisel ühtset meetodit. Kontsern kajastab rendikohustisi, mis on rendimaksete tasumise kohustused, ja kasutamisoiguse esemeks olevat vara, mis on alusvara kasutamise õigus.

Kasutamisoiguse esemeks olev vara

Kontsern kajastab kasutamisoiguse esemeks olevat vara rendiperioodi alguse seisuga (st selle kuupäeva seisuga, mil alusvara on kasutamiseks valmis). Kasutamisoiguse esemeks olevat vara mõõdetakse soetusmaksumus, millest on lahutatud akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Kasutamisoiguse esemeks oleva vara soetusmaksumus sisaldab kajastatud rendikohustiste summat, esmaseid otsekulutusi ning rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Kasutamisoiguse esemeks oleva vara kulumit arvestatakse lineaarselt meetodil rendiperioodi jooksul või vara eeldatava kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem, järgmiselt:

- Muud masinad ja seadmed 3–5 aastat
- Kontori- ja tootmishooned 5 aastat

Kui renditava vara omandiõigus läheb rendiperioodi lõpus kontsernile üle või kui soetusmaksumus kajastab ostuõiguse realiseerimist, arvutatakse kulum vara eeldatava kasuliku eluea alusel. Ka kasutamisoiguse esemeks oleva vara väärtus võib langeda.

Rendikohustised

Kontsern kajastab rendiperioodi alguses rendikohustisi, mida mõõdetakse rendiperioodi jooksul tehtavate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad ostuõiguse realiseerimise hinda, kui kontsern on ostuõiguse realiseerimises piisavalt kindel, ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvaid trahve juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et kontsern kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Rendimaksete nüüdisväärtuse arvutamisel kasutab kontsern võimaluse korral lepingujärgseid intressimäärasid ning alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguses nende lepingute puhul, mille korral rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat, et kajastada kogunenud intressi, ja vähendatakse rendikohustiste summat tasutud rendimaksete võrra. Peale selle hinnatakse rendikohustiste bilansiline jääkmaksumus ümber, kui rendileping, rendiperiood või rendimaksed muutuvad (nt tulevaste

maksete muutumine, mille tingib nende rendimaksete kindlaksmääramiseks kasutatava indeksi või määra muutus) või kui muutub alusvara ostuõiguse hinnang.

Kontserni rendikohustisi kajastatakse intressi kandvate laenukohustiste koosseisus (vt lisa 26).

Lühiajalised rendilepingud ja väikese väärtusega vara rendilepingud

Kontsern rakendab kinnisvara lühiajaliste rendilepingute puhul (st rendilepingud, mille periood selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ja mis ei sisalda ostuõigust) lühiajalise rendilepingu kajastamise erandit. Lühiajaliste rendilepingute rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

j) Mittefinantsvara väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hindab kontsern, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavaid asjaolusid. Selliste asjaolude esinemise korral või kui vara väärtuse langust on vaja kontrollida igal aastal, hindab kontsern vara kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara või raha teenivate üksuste õiglane väärtus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, või nende kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Kaetav väärtus määratakse üksiku vara kohta, välja arvatud juhtudel, kui sellest varast ei tulene muudest varadest või vararühmadest suhteliselt sõltumatuid raha laekumisi. Kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab selle kaetavat väärtust, loetakse vara väärtus langenuks ja see hinnatakse alla tema kaetava väärtuseni.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse prognoositavad tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades maksueelset diskontomäära, mis võtab arvesse raha ajaväärtuse jooksivaid turuhinnanguid ja varale iseloomulikke riske. Õiglase väärtuse (millest on maha arvatud võõrandamiskulud) kindlaksmääramisel võetakse arvesse hiljutised turutehingud. Kui selliseid tehinguid ei ole võimalik kindlaks teha, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Arvutusi kinnitavad väärtuskordajad või muud olemasolevad õiglase väärtuse näitajad.

Kontserni väärtuse languse arvutus põhineb üksikasjalikel eelarvetel ja prognoosarvutustel, mis koostatakse eraldi kontserni iga raha teeniva üksuse kohta, millele üksikud varad on jaotatud. Nimetatud eelarved ja prognoosarvutused hõlmavad üldjuhul viieaastast perioodi. Pikemate perioodide puhul arvutatakse välja pikaajaline kasvumäär ning seda kasutatakse tulevaste rahavoogude prognoosimiseks pärast viiendat aastat.

Väärtuse langusest tulenevat kahjumit kajastatakse koondkasumiaruandes kulukategooriate all, mis ühtivad langenud väärtusega vara otstarbega. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb asjaolusid, mis viitavad sellele, et väärtuse langusest tingitud varem kajastatud kahjumit enam ei eksisteeri või see on vähenenud. Selliste asjaolude esinemisel hindab kontsern vara või raha teeniva üksuse kaetavat väärtust. Väärtuse langusest tulenev varem kajastatud kahjum tühistatakse üksnes siis, kui pärast väärtuse langusest tuleneva kahjumi viimast kajastamist on vara kaetava väärtuse määramiseks kasutatavates eeldustes toimunud muutusi. Tühistamine on piiratud selliselt, et vara bilansiline jääkmaksumus ei ületa kaetavat väärtust ega bilansilist jääkmaksumust (ilma kulumita), mis oleks määratud juhul, kui varasematel aastatel ei oleks vara väärtuse langusest tulenevat kahjumit kajastatud. Tühistamist kajastatakse koondkasumiaruandes.

k) Laenukasutuse kulutused

Laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seostatavad sellise vara soetamise, ehitamise või tootmisega, mille otstarbekohasesse kasutus- või müügivalmidusse viimine võtab olulisel määral aega, kapitaliseeritakse osana vara soetusmaksumusest. Kõiki muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse kuluna perioodil, mil need tekivad. Laenukasutuse kulutused on intressikulu ja muud kulud, mis on majandusüksusel tekkinud seoses rahaliste vahendite laenamisega.

l) Finantsvara

Kontsern liigitab finantsvara järgmiselt:

- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatav finantsvara,
- õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad omakapaliinvesteeringud,
- õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad,
- õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastatavad võlainvesteeringud.

Finantsvara liigitamine esmasel kajastamisel on eelnevalt finantsvara lepingupõhiste rahavoogude omadustest ja kontserni finantsvara valitsemise ärimudelist. Kontsern mõeldab finantsvara esmalt selle õiglasest väärtuses, millele on lisatud tehingukulutused sellise finantsvara puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. See ei kehti ostjate vastu olevate nõuete puhul, mis ei sisalda olulist rahastamiskomponenti või mille puhul on kontsern rakendanud praktilist abinõud. Ostjate vastu olevaid nõudeid, mis ei sisalda olulist rahastamiskomponenti või mille puhul on kontsern rakendanud praktilist abinõud, mõeldetakse tehinguhinnas kooskõlas punktiga d) „Tulu kajastamine“.

Finantsvara liigitamiseks ja mõõtmiseks amortiseeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi peab see tekitama rahavoogusid, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed (APIM). Sellist hindamist nimetatakse APIM-testiks ja seda tehakse instrumentide tasandil. Finantsvara, mille rahavood ei ole põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, liigitatakse ja mõõdetakse olenemata ärimudelilist õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Kontserni finantsvara valitsemise ärimudel näitab, kuidas kontsern oma finantsvara valitseb, et tekitada rahavooge. Ärimudel määrab, kas rahavood tulenevad lepingupõhiste rahavoogude kogumisest, finantsvara müümisest või mõlemast. Finantsvara, mida liigitatakse ja mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses, hoitakse ärimudelilises eesmärgiga hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks, kuid finantsvara, mida liigitatakse ja mõõdetakse õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi, hoitakse ärimudelilises eesmärgiga hoida seda nii lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks kui ka müümiseks.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatav finantsvara (võlainstrumentid)

Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatavat finantsvara mõõdetakse edaspidi sisemise intressimäära meetodil ja selle väärtuse langust kontrollitakse. Kasumit ja kahjumit kajastatakse kasumiaruandes pärast seda, kui vara kajastamine lõpetatakse, vara muudetakse või vara väärtus on langenud.

Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatav kontserni finantsvara sisaldab nõudeid ostjate vastu.

Finantsvara kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või vajaduse korral finantsvara osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse (st see eemaldatakse kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruandest) peamiselt järgmistel juhtudel:

- varast rahavoogude saamise õigus on lõppenud või
- kontsern on andnud varast rahavoogude saamise õiguse üle või on võtnud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe alusel kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale isikule; ning kontsern kas a) on üle andnud kõik varaga seotud olulised riskid ja hüved või b) ei ole andnud üle ega säilitanud varaga seotud olulisi riske ega hüvesid, kuid on andnud üle kontrolli vara üle.

Kui kontsern on andnud varast rahavoogude saamise õiguse üle või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, hindab kontsern, kas ja millises ulatuses on ta säilitanud omandiga seotud riskid ja hüved. Kui kontsern ei ole kõiki varaga seotud olulisi riske ja hüvesid üle andnud ega säilitanud ega ole andnud üle kontrolli vara üle, jätkab kontsern ülekantud vara kajastamist oma jätkuva seotuse ulatuses. Sellisel juhul kajastab kontsern ka kaasnevat kohustist. Ülekantud vara ja kaasnevat kohustist mõõdetakse selliselt, et see peegeldaks kontsernil säilinud õigusi ja kohustusi. Jätkuvat seotust ülekantud vara garantii vormis kajastatakse kas vara algse bilansilises väärtuses või maksimaalse tasu summas, mille maksmist kontsernil võidakse nõuda, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Finantsvara väärtuse langus

Kontsern kajastab eeldatava krediidikahju allahindluse kõigi võlainstrumentide puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Eeldatav krediidikahju on lepingu alusel saadaolevate lepingupõhiste rahavoogude ja kontserni kõikide oodatavate rahavoogude vahe, mida on diskonteeritud esialgse sisemise intressimäära ligikaudse väärtusega.

Ostjate vastu olevate nõuete ja lepinguliste varade puhul kasutab kontsern eeldatava krediidikahju leidmiseks lihtsustatud meetodit. See tähendab, et kontsern ei jälgi muutusi krediidiriskis, vaid kajastab igal aruandekuupäeval allahindluse nende eluea jooksul eeldatava krediidikahju põhjal. Kontsern on kehtestanud eraldiste maatriksi, mis põhineb tema varasemal krediidikahju kogemusel, mida on korrigeeritud võlgnikele ja majanduskeskkonnale iseloomulike tulevikku vaatavate teguritega.

Kontsern loeb finantsvara makseviivituses olevaks, kui lepingujärgsete maksete maksetähtajast on möödunud 90 päeva. Siiski võib kontsern teataval juhul lugeda finantsvara makseviivituses olevaks, kui kontsern ei saa sise- või välisteabe alusel tasutavaid lepingupõhiseid summasid tõenäoliselt täiel määral kätte enne, kui on võetud arvesse krediitkvaliteeti parandavad kokkulepped. Finantsvara kantakse maha, kui lepingupõhiste rahavoogude sissenõudmise õnnestumist ei ole mõistlikult võimalik eeldada.

m) Raha ja raha ekvivalendid

Raha hõlmab kassas olevat raha ja pangakontodel olevat raha. Raha ekvivalendid on lühiajalised suure likviidsusega investeeringud, mille esialgne tähtaeg on kolm kuud või vähem ning mida saab kergesti konverteerida teadaoleva suurusega rahasummadeks ja mille väärtuse muutumise risk on väike.

Rahavoogude aruandes koosnevad raha ja selle ekvivalendid kassas ja pangakontodel olevast rahast ning kuni kolmekuulise algse tähtajaga pangahoiustest.

n) Finantskohustised

Kajastamine ja mõõtmine

Finantskohustised liigitatakse esmasel kajastamisel ühte järgmistest kategooriatest: õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantskohustised, laenukohustised, võlad tarnijatele või tuletisinstrumentid. Kõik finantskohustised võetakse esmalt arvele õiglasest väärtuses, millest arvatakse laenu- ja võlakohustiste puhul maha nendega otseselt seotud tehingukulutused. Kontserni finantskohustised koosnevad võlgadest tarnijatele ja muudest võlakohustistest ning laenukohustistest. Pärast esmast kajastamist mõõdetakse nimetatud finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tuletisinstrumentidest tulenevaid finantskohustisi, mis on finantsseisundi aruandes kajastatud muude finantskohustiste koosseisus, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantskohustiste kajastamise lõpetamine

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel. Kui olemasolev finantskohustis asendatakse sama laenuandja teise märkimisväärselt erinevate tingimustega kohustisega või kui olemasoleva kohustise tingimusi muudetakse oluliselt, loetakse sellist vahetamist või muutmist esialgse kohustise kajastamise lõpetamiseks ja uue kohustise arvelevõtmiseks ning vastavate bilansiliste jääkmaksumuste vaheline erinevus kajastatakse koondkasumi aruandes.

o) Vahetusvõlakirjad

Vahetusvõlakirja esmasel arvelevõtmisel määrab kontsern esmalt kohustise komponendi õiglase väärtuse, kasutades sarnase kohustise, millega ei kaasne seonduvat vahetusõigust omakapitaliinstrumentidiks, õiglast väärtust, ning kajastab emiteerimisest laekunud raha ja kohustise komponendi vahelist jääksummat omakapitalina. Edaspidi arvestatakse kohustise komponenti amortiseeritud soetusmaksumuses. Omakapitali komponenti hiljem ümber ei hinnata.

p) Varud

Varusid kajastatakse kas soetusmaksumuses või netorealiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude soetusmaksumus sisaldab ostuväljaminekuid ja -kulusid, tavapärasel tootmisvõimsusel põhinevaid tootmisega seotud üldkulusid ning kulusid, mis on kantud iga toote viimisel tema praegusesse asukohta ja seisukorda. Ostukulud võivad sisaldada tollimakse ja muid mittetagastatavaid makse, millest on maha arvatud allahindlused ja sihtfinantseerimine. Varude üle peetakse arvestust individuaalmaksumuse meetodil.

Netorealiseerimisväärtus on tavapärasel äritegevuses kasutatav hinnanguline müügihind, millest on maha arvatud hinnangulised valmistamiskulud ja hinnangulised müügikulud.

q) Eraldised

Eraldisi kajastatakse, kui kontsernil on möödunud sündmusest tulenev olemasolev (juriidiline või faktiline) kohustus, on tõenäoline, et selle kohustuse täitmise tulemusena majanduslikku kasu sisaldavad ressursid vähenevad, ja kohustuse summa on usaldusväärselt hinnatav. Kontsern hindab eraldised igal aruandekuupäeval ümber ja korrigeerib neid, et esitada kõige mõistlikum kehtiv hinnang. Kui raha ajaväärtuse mõju on oluline, tuleb eraldise summat kajastada kohustise täitmiseks eeldatavalt vajalike kulutuste nüüdisväärtusena. Diskonteerimise kasutamisel kajastatakse eraldise suurenemist, mis on tingitud aja möödumisest, laenukasutuse kulutustena.

r) Tingimuslikud kohustised

Tingimuslikke kohustisi finantsaruannetes ei kajastata, välja arvatud äriühendustega seotud tingimuslikud kohustised. Neid ei avalikustata vaid juhul, kui majanduslikku kasu sisaldavate ressursside vähenemise võimalus on äärmiselt vähetõenäoline. Tingimuslikku vara finantsaruannetes ei kajastata, kuid avalikustatakse juhul, kui majandusliku kasu saamine on tõenäoline.

s) Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Ülekurs on uute emiteeritud aktsiate nimiväärtuse ja emiteeritud aktsiate eest saadud tasu õiglase väärtuse vahe.

Kooskõlas Eesti Vabariigi äriseadustikuga kantakse igal majandusaastal vähemalt 5% puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali, kuni kohustuslik reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, ent seda tohib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumit ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

t) Kasum aktsia kohta

Kasum aktsia kohta arvutatakse selliselt, et maksustamisjärgne majandusaasta puhaskasum jagatakse majandusaasta jooksul väljalastud lihtaktsiate keskmise arvuga. Majandusaasta jooksul väljalastud aktsiate keskmise arvu kaalumisel võetakse arvesse uute aktsiate emiteerimise ajastus.

Lahjendatud aktsiakasum arvutatakse selliselt, et emattevõtja lihtaktsionäridele jääv kasum (mida on korrigeeritud kõigi lahjendavate potentsiaalsete lihtaktsiate mõjuga) jagatakse majandusaasta jooksul käibel olnud lihtaktsiate kaalutud keskmise arvuga, millele on liidetud selliste lihtaktsiate kaalutud keskmine arv, mida emiteeritaks kõikide lahjendavate potentsiaalsete lihtaktsiate vahetamisel lihtaktsiateks.

u) Aktsiapõhised maksed

Kontserni töötajad (sealhulgas tippjuhid) saavad tasu aktsiapõhiste maksetena, kusjuures töötajad osutavad teenuseid omakapitaliinstrumentide eest (omakapitaliga arveldatavad tehingud).

Omakapitaliga arveldatavate tehingute maksumus määratakse kindlaks õiglase väärtuse alusel, mis kehtib kuupäeval, mil töötajatele aktsiad võimaldatakse, kasutades sobivat hindamismudelit. Sellekohane lisateave on esitatud lisan 24.

Seda maksumust kajastatakse töötajate hüvitistega seotud kulude koosseisus koos omakapitali (aktsiapõhiste maksete reserv) vastava suurenemisega perioodi jooksul, mil teenus on osutatud ning tegevustulemusel põhinevad tingimused (kui need kehtivad) on täidetud (üleandmisperiood). Kumulatiivne kulu, mida kajastatakse omakapitaliga arveldatavate tehingute puhul igal aruandekuupäeval kuni üleandmiskuupäevani, näitab ulatust, milles üleandmisperiood on lõppenud, ning kontserni parimat hinnangut omakapitaliinstrumentide arvu kohta, mis lõppkokkuvõttes üle antakse. Perioodi kasumiaruandes kajastatud kulu või tulu on selle perioodi alguse ja lõpu seisuga kajastatud kumulatiivse kulu muutus.

Võimaldamise kuupäeval kehtiva õiglase väärtuse kindlaksmääramisel teenuse tingimusi ja turuvälisel tegevustulemusel põhinevaid tingimusi ei arvestata, kuid tingimuste täitmise tõenäosust hinnatakse osana kontserni parimast hinnangust omakapitaliinstrumentide arvu kohta, mis lõppkokkuvõttes üle antakse.

Kulud ei kajastata instrumentide puhul, mis jäävad lõppkokkuvõttes üle andmata, kuna teenuse tingimused ei ole täidetud. Omakapitaliga arveldatava tasu tingimuste muutmisel on minimaalne kajastatav kulu muutmata tasu võimaldamise kuupäeva õiglase väärtus, kui instrumendi üleandmise algsed tingimused on täidetud. Muutmise kuupäeva seisuga mõõdetud lisakulu kajastatakse iga muudatuse korral, mille tagajärjel suureneb aktsiapõhise maksetehingu üldine õiglase väärtus või mis on mõnel muul viisil töötajale tulutoov. Kui majandusüksus või vastaspool instrumendi võimaldamise tühistab, kantakse instrumendi õiglase väärtuse järelejäänud osa viivitamata kasumiaruandes kuludesse.

v) Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Finantsaruannetes kajastatakse aruandekuupäevajärgseid sündmusi, mis annavad lisateavet kontserni finantsseisundi kohta aruandekuupäeva seisuga (korrigeerivad sündmused). Aruandekuupäevajärgsed sündmused, mis korrigeerivaks sündmuseks ei kvalifitseeru, avalikustatakse lisan 24 juhul, kui nende mõju peetakse oluliseks.

2.4. Muudatused olulistes arvestuspõhimõtetes ja avalikustatavas teabes

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad muudatused IFRS-ides, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2023:

IAS 1 ja IFRS rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine” IAS 1 ja IFRS rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine”

- IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestusmeetodite avalikustamine**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine.

Muudatuses on toodud illustreerivad näiteid arvestuspõhimõtete teabest, mida tõenäoliselt peetakse oluliseks ettevõtte finantsaruannete jaoks. Lisaks selgitas IAS 1 muudatus, et ebaoluline arvestuspõhimõtete teave ei pea olema avalikustatud. Kui aga seda avalikustatakse, siis see ei tohiks varjutada olulist arvestuspõhimõtete teavet. Selle muudatuse toetamiseks muudeti ka IFRS rakendusjuhendit nr 2 “Olulisuse otsuste tegemine”, et anda juhiseid olulisuse mõiste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Juhtkonna hinnangul ei avalda muudatus kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju.

- **IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: arvestushinnangute mõiste**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine.
Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitsiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb hinnangu ebakindlus ning mis ei tulene eelneva perioodi vigade korrigeerimisest. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. Juhtkonna hinnangul ei avalda muudatud kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju.
- **IAS 12 „Tulumaks“ muudatused: edasilükkunud tulumaks, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine.
Muudatustega kitsendatakse ja selgitatakse esmase kajastamise erandi rakendusala ning täpsustatakse, kuidas peaksid ettevõtted arvestama edasilükkunud tulumaksu, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega, nagu rendilepingud ja eemaldamise kohustused. Muudatustega selgitatakse, et kui kohustise arveldamiseks tehtavad maksed saab maksustamisel maha arvata, tuleb kohaldatavaid maksuseadusi arvesse võttes otsustada, kas sellised mahaarvamised omistatakse maksustamise eesmärgil kohustisele või sellega seotud varale. Muudatuste kohaselt ei saa rakendada esmase kajastamise erandit tehingutele, mille esmasel kajastamisel tekkiv mahaarvata ja maksustatav ajutine erinevus on võrdsed. Seda saab kasutada vaid juhul, kui renditava vara ja rendikohustise (või eemaldamiskohustise ja eemaldatava vara) kajastamisel tekkiv mahaarvata ja maksustatav ajutine erinevus ei ole võrdsed. Juhtkonna hinnangul ei avalda muudatud kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju.
- **IFRS 17 „Kindlustuslepingud“**
Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Kui standardi IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeval või enne seda on rakendatud IFRS 9, on lubatud ka ennetähtaegne rakendamine. Uus raamatupidamisstandard reguleerib kindlustuslepingute kajastamist, mõõtmist, esitamist ja avalikustamist. IFRS 17 kehtib kõikidele väljastatud kindlustuslepingutele ning teatud garantiidele ja võimaliku kasumiosalusega finantsinstrumentidele. Kuna kontsern IFRS 17 rakenduslasse kuuluvaid lepinguid ei väljasta, ei mõjuta selle rakendumine ka kontserni finantstulemusi, finantsseisundit ega rahavooge.

2.5. Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele tagasiulatavalt vastavalt standardile IAS 8, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega soovitakse täpsustada standardis IAS 1 kohustiste lühi- ja pikaajaliseks liigitamiseks toodud põhimõtteid. Muudatustega selgitatakse, mida tähendab õigus lükata arveldamine edasi ja nõue, et see õigus peab eksisteerima aruandeperioodi lõpus, ning täpsustatakse, et kohustiste lühi- ja pikaajaliseks liigitamist ei mõjuta ei juhtkonna kavatsus ega ka tehingu vastaspoolele väljastatud optsioonid, mis võivad viia kohustuse arveldamiseni ettevõtte enda omakapitaliinstrumentide üleandmise teel. Samuti täpsustatakse muudatustes, et kohustise liigitamist mõjutavad vaid need lepingutingimused, mida ettevõtte peab täitma kas aruandekuupäeval või enne seda. Täiendavat informatsiooni tuleb avalikustada ka sellistest laenulepingutest tulenevate pikaajaliste kohustiste kohta, kus nõutakse lepingutingimuste täitmist 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatused ei avalda eelduste kohaselt kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju.
- **IFRS 16 „Rendiarvestus“ muudatused: rendikohustised müügi-tagasirendi tehingutes**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatuste eesmärk on täpsustada standardis IFRS 16 müüja-rentniku poolt müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustise mõõtmisel rakendatavaid kajastamisnõudeid, muutmata seejuures müügi-tagasirendi tehingutega mitteseotud rendilepingute arvestust. Täpsemalt peab müüja-rentnik tegema 'rendimaksed' või 'muudetud rendimaksed' kindlaks nii, et ta ei kajastaks kasumit ega kahjumit talle kasutusõigusega alles jäänud varalt. Nende nõuete rakendamine ei takista müüjal-rentnikul kajastamast kasumiaruandes rendi osalisest või täielikust lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit. Müüja-rentnik peab rakendama muudatust tagasiulatavalt vastavalt standardile IAS 8 kõigi müügi-tagasirendi tehingute suhtes, mis on tehtud pärast esmase rakendamise kuupäeva, milleks loetakse selle aruandeperioodi algust, kus majandusüksus IFRS 16 esmakordselt rakendas. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatused ei avalda eelduste kohaselt kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju.

- **IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühissettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ning tema sidus- või ühissetvõtete vahel**
Muudatustes käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ning tema sidus- või ühissetvõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tüürettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mitte kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tüürettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Muudatused ei avalda eelduste kohaselt kontserni finantsinformatsioonile olulist mõju, sest kontsernil sidusettevõtjaid ei ole.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

3. Finantsriskide juhtimine

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmesugused finantsriskid: tururisk (peamiselt valuutarisk), krediidirisk, hinnarisk ja likviidsusrisk. Valuutarisk on väheoluline. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturgude prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstulemusele. Kontsernil on nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning raha ja lühiajalised hoised, mis tulenevad otseselt tema tegevusest.

Kontsernil on järgmised lühiajalised finantsvarad ja -kohustised.

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
		EUR	EUR
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	20	2 103 113	1 115 400
Raha ja selle ekvivalendid	22	33 627 453	9 442 297
Lühiajalised finantsvarad kokku		35 730 566	10 557 697
Lühiajalised intressi kandvad laenukohustised	26	145 100	145 100
Lühiajalised rendikohustised	19	618 767	470 090
Lühiajalised võlad tarnijatele ja muud võlad	27	1 083 598	717 042
Lühiajalised finantskohustised kokku		1 847 465	1 332 232

Krediidirisk

Krediidirisk on oht, et kontsernile tekib rahaline kahju, kui klient või finantsinstrumendi vastaspool ei täida oma lepingulisi kohustusi. Krediidirisk tekib eeskätt kontserni nõuetest klientide vastu. Kontserni avatust krediidiriskile mõjutavad peamiselt iga kliendi eriomadused. Makseviituse risk, mis esineb asjakohases tööstusharus ja riigis, kus kliendid tegutsevad, avaldab krediidiriskile väiksemat mõju. Kontsern on kehtestanud krediidipõhimõtted, mille kohaselt analüüsitakse enne makse- ja tarnetingimuste pakkumist iga uue kliendi krediivõimelisust. Kliendi krediitkvaliteeti hinnatakse krediidireitingu tulemustabeli alusel ja selle hinnangu põhjal määratakse kindlaks individuaalsed krediidiliinid. Klientide tasumata nõudeid jälgitakse korrapäraselt ning tähtjaks tasumata nõudeid menetletakse nende laekumiseni või mahakandmiseni, kui on piisavalt kindel, et nõue ei laeku. Varem on selliseid juhtumeid esinenud väga harva ja kontserni ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hulk on olnud väga väike. Klientide krediidiriski jälgitakse jooksvalt. Kliendid, kes ei vasta kontserni krediivõimelisuse kriteeriumile, võivad kontserniga tehinguid teha ainult ettemakse alusel.

Raha ja raha ekvivalendid hoistava panga krediidireitingu lõikes tuhandetes :

	31.12.2023	31.12.2022
Danske A2	4 972 875	229 608
LHV A3	28 651 447	9 209 449
SEB Aa3	3 131	3 240

Krediidireiting on antud deposiitidele. Andmed pärinevad Moody's Investor Service kodulehelt.

Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhendatakse järgmisest printsiipidest alltoodud tähtsuse järjekorras:

- likviidsuse tagamine;
- kapitali säilimine;
- tulu teenimine.

Maksimaalne krediidirisk aruandekuupäeva seisuga koosneb ostjate vastu olevate nõuete ja muude nõuete bilansilisest jääkmaksumusest ning rahajäägist.

	Lisa	31.12.2023 EUR	31.12.2022 EUR
Lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	20	2 103 113	1 115 400
Raha ja selle ekvivalendid	22	33 627 453	9 442 297
		35 730 566	10 557 697

Igal aruandekuupäeval tehakse väärtuse languse analüüs, kasutades eeldatava krediidikahju mõõtmiseks eraldiste maatriksit. Kontsern ei ole möödunud perioodide finantsinformatsioonis käsitletud aruandeperioodidel olulist krediidikahju kandnud. Et varasemad kahjumäärad, mida on korrigeeritud tulevikku suunatud hinnangutega, jäävad 0% lähedale, ei ole eeldatavat krediidikahju kajastatud. Kontsern ei ole avatud olulisele krediidiriskile.

Allpool on eraldiste maatriksi abil esitatud teave krediidiriski positsiooni kohta, mis tuleneb kontserni ostjate vastu olevatest nõuetest ja lepingulistest varadest. Varasemad reaaliseerunud kahjumäärad on olnud 0% juures. Juhtkonna hinnangul ettevõttel ei ole klientide laekumata arvetest olulise mõjuga krediidi riski. Seega ei ole eeldatavat krediidikahju tähtajaks laekumata arvetelt kajastatud.

	Tähtaeg ületatud, kuid väärtus ei ole langenud						
	Kokku	Tähtaeg ei ole ületatud ja väärtus ei ole langenud	< 30 päeva	30–60 päeva	61–90 päeva	91–120 Päeva	>120 päeva
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
31.12.2023	2 103 113	1 903 759	43 752	155 602	0	0	0
31.12.2022	1 115 400	1 036 831	62 869	0	0	15 700	0

Kontsern leiab, et finantsvara on makseviivitus, kui:

- võlgnik ei ole tõenäoliselt suuteline tasuma Kontsernile oma krediidikohustusi täielikult, ilma et Kontsern peaks rakendama vajalikke meetmeid; või
- finantsvara maksetähtajast on möödunud üle 90 päeva.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavate finantsvarade allahindlused arvatakse maha varade bilansilisest jääkmaksumusest. Ülevalpool kirjeldatud põhimõtete alusel raha ja pangakontode ja nõuete allahindlus 31. detsembri 2023 seisuga oli ebaoluline.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei ole suuteline täitma tähtaja saabumisel oma finantskohustisi. Kontserni likviidsuse juhtimise käsitluse kohaselt tagab kontsern võimaluste piires, et tal on igal ajal piisav likviidsus oma kohustiste õigeaegseks täitmiseks ja ka varu ettenägematute kohustiste katteks. Raha ja raha ekvivalendid hoitakse arvelduskontol või lühiajalistes deposiitides.

Likviidsusriski vältimiseks koostab juhtkond põhjalikke rahavoogude prognoose ja kavandab hoolikalt investeeringute ajastamist. Kuniks kontsern saavutab püsivalt positiivse tegevusrahavoo, sõltub rahastamine peamiselt omakapitali rahastusest. Kontsern on vähendanud likviidsusriski tänu rahale, mis on kogunenud omakapitali kaasamise tulemusel. Omakapitali peab kontsern kaasama veelgi jõudmaks positiivse tegevusrahavooni, mil likviidsusriski juhtimist saab rajada rohkem sisemiselt genereeritavatele rahavoogudele ja pangalaenule. Kontsern hindab jooksvalt majandus- ja turuolukorrast tulenevaid faktoreid, mis võivad mõjutada omakapitali kaasamise viisi ja ajastust puudutavaid otsuseid.

Ettevõtte maksis 2023 aastal tagasi kogu kasutuses oleva Estonian Investment Bank laenu koos intressidega summas 2 926 466 eurot ja samuti kogu Biofuel laenu koos intressidega summas 3 790 027 eurot (Lisa 26).

Kontsern osaleb lisaks ka mitmetes EL-i ja Business Finlandi rahastavates arendusprojektides. Need sihtfinantseeringud ja laenud aitavad juhtida arendusprojektide likviidsusriski. Arendusprojektide likviidsusriski juhtimisel hindab kontsern jätkuvalt avaliku rahastuse saadavust ja sobilikust ning taotleb jooksvalt rahastusi uuteks sobilikeks arendusprojektideks.

Alltoodud tabelis on analüüsitud kontserni finantskohustisi maksetähtaegade põhjal lõpptähtajani jäänud aja järgi. Tabeli kajastatud summad on lepingupõhised diskonteerimata rahavood.

31. detsembril 2023 lõppenud aasta	Nõudmisel	< 3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Intressi kandvad laenukohustised (lisa 26)	0	0	145 100	8 528 399	0	8 673 498
Rendikohustised (lisa 19)	0	170 455	448 312	1 263 830	0	1 882 596
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 27)	0	2 901 528	0	31 820	0	2 933 348
	0	3 071 983	593 411	9 824 048	0	13 489 443

31. detsembril 2022 lõppenud aasta	Nõudmisel	< 3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Intressi kandvad laenukohustised (lisa 26)	0	0	145 100	7 652 619	0	7 797 718
Rendikohustised (lisa 19)	0	117 523	352 568	156 310	0	626 401
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 27)	0	717 042	0	0	0	717 042
	0	834 565	497 667	7 808 929	0	9 141 161

Tagatisvara

Kontsern ei ole oma laenude tagatise nõuete täitmiseks oma vara tagatisvarana pantinud.

Konverteeritavad laenukohustised

Seisuga 31.12.23 puudus ettevõttel konverteeritava laenu kohustis (31.12.2022 3 000 000 eurot). Ettevõtte maksis kogu konverteeritava laenu koos intressidega 3 790 027 eurot, tagasi novembris 2023.

Tururisk

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või sellega seotud tulevased rahavood turuhindade muutuste tõttu kõiguvad. Tururiski hulka kuulub intressirisk ja valuutarisk. Kumbagi neist riskidest ei loeta kontserni äritegevuse puhul oluliseks. Laenukohustiste intressimäär on fikseeritud ja tehinguid sõlmitakse peamiselt eurodes.

Kapitali juhtimine

Kontserni kapitali juhtimise peamine eesmärk on tagada, et kontsern säilitab oma krediidireitingu ja omakapitali suhtarvud, mis võimaldavad tal oma tegevust edukalt ellu viia ja suurendada aktsionäride vara väärtust. 31.12.2023 ja 31.12.2022 lõppenud majandusaastatel kapitali juhtimise eesmärkides, põhimõtetes ega protsessides muudatusi ei tehtud.

Kontserni kapitali juhtimise mõttes hõlmab kapital emiteeritud kapitali, ülekurssi ja kõiki muid emaaettevõtja omanikele kuuluvaid omakapitali reserve. Kontserni kapitali juhtimise peamine eesmärk on suurendada aktsionäride vara väärtust.

Kontsern juhib oma kapitali struktuuri ja kohandab seda majandustingimuste muutuste põhjal. Kontsern kasutab kapitali jälgimiseks finantsvõimendustmäära, mille arvutamiseks jagatakse netovõlg kogukapitali ja netovõla summaga. Netovõla hulka arvab kontsern intressi kandvad laenukohustised (sealhulgas rendilepingud) ning võlad tarnijatele ja muud võlad, millest arvatakse maha raha ja lühiajalised hoised.

	31.12.2023	31.12.2022
	EUR	EUR
Intressi kandvad laenukohustised (lisa 26)	10 556 094	8 424 119
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 27)	2 933 348	1 321 172
Miinus: raha ja selle ekvivalendid (lisa 22)	- 33 627 453	-9 442 297
Netovõlg	-20 138 010	302 994
Omakapital	37 333 677	13 840 048
Kapital ja netovõlg	17 195 667	14 143 042
Finantsvõimendustmäär	-117%	2%

Õiglase väärtus

Kontserni peamised finantsinstrumendid, mida ei kajastata õiglases väärtuses, on nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, võlad tarnijatele ja muud võlad ning laenukohustised. Ostjate vastu olevate lühiajaliste nõuete ja muude lühiajaliste nõuete, lühiajaliste võlgade ja lühiajaliste laenukohustiste bilansiline jääkmaksumus on lühikeste tähtaegade tõttu ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Tabelis esitatud muude finantskohustiste bilansiline jääkmaksumus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele.

Kvantitatiivne avalikustatav teave õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia kohta tabelis esitatud kuupäevade seisuga

	Seisuga	Bilansiline jääkmaksumus EUR	Kokku EUR	Tase 1 EUR	Tase 2 EUR	Tase 3 EUR
Kohustised, mille puhul esitatakse õiglase väärtus						
Intressi kandvad laenukohustised*	31.12.2023	8 673 498	8 673 498	-	8 673 498	-
Intressi kandvad laenukohustised*	31.12.2022	7 797 718	7 797 718	-	7 797 718	-

*välja arvatud rendikohustised

Tasemete 1 ja 2 vahel ühelgi tabelis märgitud aastal ülekandeid ei olnud.

Seisuga 31.12.2023 ettevõtte õiglases väärtuses mõõdetavaid kohustusi ei olnud.

Kontserni intressi kandvate laenukohustiste õiglase väärtus määratakse diskonteeritud rahavoogude meetodil, kasutades diskontomäära, mis kajastab laenuandja intressimäära aruandeperioodi lõpu seisuga. Kontserni enda kohustuste täitmata jätmise risk hinnati seisuga 31.12.2023 ebaoluliseks.

4. Oluliste raamatupidamisalaste otsuste ja hinnangute kasutamine

Konsolideeritud finantsaruannete koostamine kooskõlas IFRS-idega nõuab juhtkonnalt selliste otsuste langetamist, hinnangute andmist ja eelduste kasutamist, mis mõjutavad kajastatud varade ja kohustiste, tulude ja kulude suurust ning tingimuslike kohustiste avalikustamist.

Olulised raamatupidamisalased otsused

Arendustegevuse kulude kapitaliseerimine

Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel kasutatud olulised otsustusvaldkonnad on seotud immateriaalse põhivara kapitaliseerimisega. Kulude esmane kapitaliseerimine põhineb juhtkonna otsusel, mille kohaselt on tehnoloogiline ja majanduslik teostatavus leidnud kinnitust. Tavaliselt toimub see siis, kui toote arendusprojekt on jõudnud kehtestatud projektijuhtimismudeli alusel määratletud vahe-eesmärgini. Kapitaliseeritavate summade määramisel kasutab juhtkond eeldusi projekti tulemusel eeldatavasti tulevikus teenitava raha ja majandusliku kasu saamise eeldatava perioodi kohta. Varasemate aastate kapitaliseeritud teadus- ja arendustegevuse kulud on põhjalikult ümberhinnatud, mille põhjal juhtkond on otsustanud kapitaliseeritud arenduskulud 2022. ja eelnevatel aastatel ümberarvestada. Rohkem infot Lisas 18.

Pikendamise ja lõpetamise optioonidega lepingute rendiperioodi kindlaksmääramine – kontsern kui rentnik

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, või rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui rentnik on piisavalt kindel, et ta eelnimetatud võimalust ei kasuta. Kontsernil on mitu rendilepingut, mis sisaldavad pikendamise ja lõpetamise optioone. Kui kontsern analüüsib, kas ta on piisavalt kindel selles, kas rendilepingu pikendamise või lõpetamise optiooni kasutatakse või ei kasutata, teeb ta selle kohta asjakohase otsuse. See tähendab, et kontsern kaalub kõiki asjakohaseid tegureid, mis tekitavad tema jaoks majandusliku stiimuli kasutada kas pikendamise või lõpetamise optiooni. Kui aset on leidnud oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on kontserni kontrolli all ja mõjutab tema suutlikkust kasutada või mitte kasutada pikendamise või lõpetamise optiooni (nt renditud vara oluline parendamine), hindab kontsern pärast rendiperioodi algust rendiperioodi uuesti.

Kontsern on sõlminud rendilepingud oma tegevuses kasutatavate kontoriruumide ja tootmisrajatiste rentimiseks. Teatavad rendilepingud sisaldavad pikendamise ja/või lõpetamise optioone ning kõikide lepingute rendimaksud on fikseeritud. Kui kontsern analüüsib, kas ta on piisavalt kindel selles, kas rendilepingu pikendamise või lõpetamise optiooni kasutatakse või ei kasutata, teeb ta selle kohta asjakohase otsuse.

31.12.22 kehtiv rendileping oli sõlmitud kuni 31.07.2024. 2023. aastal pikendas kontsern Eesti kontori- ja tootmisruumide rendilepingut lisaks kahe aasta võrra. Tegelik kasutuse aeg on seotud uue tehasehoone valmimisega, aga kontsern arvestab kehtiva rendilepingu alusel praeguse rendipinna kasutamist kuni 31.07.2026. Kontsern on selle rendikohustise arvutamisel kasutanud kaalutud keskmist laenuintressimäära 3%.

Kontsern rendib kinnisvara ka Soomes. Selle rendilepingu võib igal ajal üles öelda, teatades sellest kuus kuud ette.

Juhtkonna hinnangul on rendipinna kasutus vajalik vähemalt kuni 31.12.2026. Kontsern on selle rendikohustise arvutamisel kasutanud kaalutud keskmist laenuintressimäära 3%. Täpsem info Lisas 19.

Olulised raamatupidamislikud hinnangud

Immateriaalse põhivara kasuliku eluea hindamine

Immateriaalse põhivara kasuliku eluiga määratakse vara kasutamise tegeliku perioodi alusel juhtkonna hinnangu kohaselt. Juhtkond vaatab immateriaalse põhivara kasuliku eluea üle vähemalt kord aastas. Praegu on litsentside, tarkvara ja kontsernisiseselt väljatöötatud immateriaalse põhivara amortisatsioonimäär viis aastat. Lisateave on esitatud lisas 18.

Immateriaalse põhivara väärtuse langus

Kontsernisiseselt väljatöötatud immateriaalse põhivara väärtuse langust kontrollitakse selle väljatöötamise käigus, aga ka hiljem, kui mingid märgid osutavad vara väärtuse võimalikule langusele. Iga majandusaasta viimasel kuupäeval hinnatakse immateriaalse põhivara (mis ei ole veel kasutusvalmis) kaetava väärtuse langust kooskõlas arvestuspõhimõtetega. Vara väärtus on langenud, kui vara bilansiline jääkmaksumus ületab selle kaetavat väärtust, mis on õiglane väärtus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, või kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem. Kontsernisiseselt väljatöötatud tehnoloogia kaetav väärtus määratakse kasutusväärtuse arvutuste alusel.

Kasutusväärtuse arvutamine põhineb diskonteeritud rahavoogude meetodil. Rahavood tuletatakse järgmise kuue aasta eelarvest ning need ei hõlma olulisi tulevase investeeeringuid, mis suurendavad kontrollitava raha teeniva üksuse vara tulemuslikkust. Kaetav väärtus oleneb enim diskonteeritud rahavoogude mudelis kasutatavast diskontomäärast ja eeldatavatest tulevatest sissetulevatest rahavoogudest ning ekstrapoleerimiseks kasutatavast kasumäärast. Erinevate raha teenivate üksuste kaetava väärtuse määramiseks kasutatavad põhilised eeldused, sealhulgas tundlikkusanalüüs, on esitatud ja neid on põhjalikumalt selgitatud lisas 18.

Varude väärtuse langus

Netorealiseerimisväärtuse hinnangud põhinevad hinnangute tegemise ajal kättesaadavatel kõige usaldusväärsematel tõenditel selle kohta, millise summa ulatuses varude realiseerimist eeldatakse. Siiski võib tegelik müügihind tehingu toimumise hetkel hinnangutest erineda. Varude allahindluse vajadus ja ulatus määratakse järgmiselt: 100% allahindlus tooraine puhul, mida ei kavatseda edaspidi kasutada ega müüa, ning 100% allahindlus standardsete valmistoodete puhul, mida ei kavatseda edaspidi kasutada ega müüa. Varude allahindlus otsustatakse negatiivse brutomarginaali esinemisel.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse läbi jooksvalt. Raamatupidamislike hinnangute muudatusi kajastatakse perioodil, mil hinnangut muudetakse, kui muutmine mõjutab ainult seda perioodi, või muutmise perioodil ja tulevastel perioodidel, kui muutmine mõjutab nii jooksvat perioodi kui ka tulevase perioode. Allahindluste summad on esitatud lisas 21.

Aktsiapõhised maksed

Aktsiapõhiste maksetehingute õiglase väärtuse hindamisel tuleb määrata kõige sobivam hindamismudel, mis oleneb võimaldatud makse tingimustest. Selle hinnangu puhul on hindamismudelisse vaja leida ka kõige sobivamad sisendid, sealhulgas aktsiaoptiooni eeldatav kestus või hinna tõusust tulenevad õigused, volatiilsus ja dividendide püsiv kasvutempo, ning teha nende kohta eeldusi. Aktsiapõhiste maksetehingute õiglase väärtuse hindamiseks kasutatavad eeldused ja mudelid on esitatud lisas 24.

Maksud

Kasutamata maksukahjumitest tekkinud edasilükkunud tulumaksu vara kajastatakse ulatuses, mille puhul on tõenäoline maksustatava kasumi teke, millega saab selle kahjumi tasaarvestada. Kajastatava edasilükkunud tulumaksu vara summa määramiseks on juhtkonnal vaja teha oluline otsus, mis põhineb tulevase maksustatava kasumi tõenäolisel ajastusel ja suurusel. Samuti tuleb kehtestada tulevased maksuplaneerimisstrateegiad. Kontsernil on edasikantud maksukahjumid, mis on seotud Soome tütarettevõtjaga, mis on 2023 aastal ja tagasiulatuvalt kahjumit teeninud. Tütarettevõtjal ei ole ühtegi maksustatavat ajutist erinevust ega ühtegi maksuplaneerimisvõimalust, mis võiks osaliselt toetada selle kahjumi kajastamist edasilükkunud tulumaksu varana. Sellest tulenevalt on kontsern kindlaks määranud, et ta ei saa edasikantud maksukahjumitega seotud edasilükkunud tulumaksu vara kajastada. Lisateave maksude kohta on esitatud lisas 16.

5. Investeeringud

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 kuulus äriühingule üks otsese kontrolli all olev tütarettevõtja.

Tütarettevõtja	Registreerimisriik	Tegevusala	Osalus	
			31.12.2023	31.12.2022
Elcogen OY	Soome	SOFC/SOEC-patareide väljatöötamine ja valmistamine	100%	100%

6. Kliendilepingutest saadud tulu

Allpool on esitatud kontserni kliendilepingutest saadud tulu jaotus.

	31.12.2023 lõppenud majandusaasta		
	EUR	EUR	EUR
	Eesti	Soome	Kokku
Segmendid			
Kauba või teenuse liik			
Kaupade müük	3 166 968	3 519 556	6 686 524
Paigaldusteenused	69 257	261 500	330 757
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	3 236 225	3 781 056	7 017 281
Geograafilised turud			
EL-i liikmesriigid	1 681 772	2 503 276	4 185 048
EL-i mittekuuluvad riigid	1 554 453	1 277 780	2 832 233
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	3 236 225	3 781 056	7 017 281
Tulu kajastamise ajastus			
Tulu kajastatakse kindlal ajahetkel	3 166 968	3 519 556	6 686 524
Tulu kajastatakse aja jooksul	69 257	261 500	330 757
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	3 236 225	3 781 056	7 017 281

	31.12.2022 lõppenud majandusaasta		
	EUR	EUR	EUR
	Eesti	Soome	Kokku
Segmendid			
Kauba või teenuse liik			
Kaupade müük	2 674 618	1 565 577	4 240 195
Müügiga seotud teenused	0	157 500	157 500
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	2 674 618	1 723 077	4 397 695
Geograafilised turud			
EL-i liikmesriigid	1 019 334	1 176 580	2 195 914
EL-i mittekuuluvad riigid	1 655 284	546 497	2 201 781
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	2 674 618	1 723 077	4 397 695
Tulu kajastamise ajastus			
Tulu kajastatakse kindlal ajahetkel	2 674 618	1 565 577	4 240 195
Tulu kajastatakse aja jooksul	0	157 500	157 500
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	2 674 618	1 723 077	4 397 695

Allpool on esitatud kliendilepingutest saadud tulu võrdlus.

	Majandusaasta, mis lõppes 31. detsembril			
	2023		2022	
	Eesti	Soome	Eesti	Soome
Tulu				
Välisklient	3 236 225	3 781 056	2 674 618	1 723 077
Segmentidevahelised tehingud	1 428 350	44 694	720 000	0
	4 664 575	3 825 750	3 394 618	1 723 077
Segmentidevaheliste tehingute korrigeerimised ja elimineerimised	-1 428 350	-44 694	-720 000	0
Kliendilepingutest saadud tulu kokku	3 236 225	3 781 056	2 674 618	1 723 077

Kontsernil ei ole müügikäivet emaettevõtte asukohamaal (Eesti).

Lepingute saldod

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Nõuded ostjate vastu (lisa 20)	1 422 389	528 390
Lepingulised kohustised (ettemaksud ostjatelt) (lisa 30)	948 666	995 324

Kõik ülejäänud lepingud on sõlmitud tähtajaga kuni 1 aasta või esitatakse müügiarveid ilma tähtajalise lepinguta iga tehingu alusel eraldi. Vastavalt IFRS15-le, aruande päeva seisuga täitmata lepingute kokkuleppelist tehingute hinda ei avalikustata. Juhtkonna hinnangul 31.12.2023 seisuga veel täitmata lepingulised nõuded kajastuvad järgmisel aruande perioodil tuluna.

7. Segmendiaruandlus

Tegevussegmente kajastatakse viisil, mis on kooskõlas kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale esitatavate kontsernisest aruannetega. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja, kes vastutab ressursside eraldamise ja tegevussegmentide tulemuste hindamise eest, on strateegilisi otsuseid tegev Elcogen AS-i juhatus.

Kontsernil on kaks tegevussegmenti – Eesti ja Soome. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja jälgib kasumi või kahjumiga seotud teavet, sealhulgas kajastatud tulu- ja kulunäitajaid. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja ei analüüsi tegevussegmente varasid ja kohustisi käsitleva teabe põhjal.

Tegevussegmentidevaheline tehing koosneb kaupade müümisest. Tegevussegmentidevahelised siirdehinnad vastavad turutingimustele, olles sarnased kolmandate isikutega sõlmitud tehingutes kasutatavate hindadega.

Allpool on esitatud teave kontserni segmentide kohta 2023. aastal.

	<u>Eesti</u>	<u>Soome</u>	<u>Kokku</u>
Kliendilepingutest saadud tulu	3 236 225	3 781 056	7 017 281
Muu tulu	1 851 286	788 832	2 640 118
Kulud	- 9 838 485	- 7 742 916	- 17 581 401
Intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA)	- 4 750 974	- 3 173 028	- 7 924 002
Kulum ja amortisatsioon	- 1 885 981	- 2 163 465	- 4 049 446
Ärikahjum	- 6 636 955	- 5 336 493	- 11 973 448
Finantskulud	- 594 756	- 27 373	- 622 129
Finantstulud	41 479	3 546	45 026
Kahjum enne tulumaksustamist	- 7 190 232	- 5 360 319	- 12 550 551
Tulumaks	-	- 43 514	- 43 514
Puhaskahjum	- 7 190 232	- 5 403 833	- 12 594 065

Allpool on esitatud teave kontserni segmentide kohta 2022. aastal.

	<u>Eesti</u>	<u>Soome</u>	<u>Kokku</u>
Kliendilepingutest saadud tulu	2 674 618	1 723 077	4 397 695
Muu tulu	259 530	16 667	276 197
Kulud	- 5 652 482	- 3 161 804	- 8 814 286
Intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA)	- 2 718 334	- 1 422 061	- 4 140 394
Kulum ja amortisatsioon	- 770 244	- 1 907 283	- 2 677 527
Ärikahjum	- 3 488 578	- 3 329 344	- 6 817 921
Finantskulud	- 746 406	- 24 571	- 770 977
Finantstulud	4 474	23	4 497
Kahjum enne tulumaksustamist	- 4 230 509	- 3 353 892	- 7 584 401
Tulumaks	0	- 58 448	- 58 448
Puhaskahjum	- 4 230 509	- 3 412 340	- 7 642 849

Allpool on esitatud teave kontserni äritegevusega seotud vara kohta.

Äritegevusega seotud põhivara

	31.12.2023	31.12.2022
Eesti	10 431 011	10 066 213
Soome	4 878 344	5 007 198
Kokku	15 309 355	15 073 411

Sel eesmärgil kasutatav põhivara koosneb materiaalsest põhivarast, kasutamisoiguse esemeks olevast varast ja immateriaalsest põhivarast.

Intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA)

Et saada sisukamat ülevaadet tulemuslikkusest, sisaldab möödunud perioodide finantsinformatsioon ka EBITDA-t kui alternatiivset tulemuslikkuse näitajat. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja kasutab EBITDA-t kontserni tulemuslikkuse jälgimiseks ja haldamiseks. EBITDA on intressi-, maksu-, kulumi- ja amortisatsioonieelne kasum.

8. Müüdü toodete kulu

	2023	2022
Tooraine kulud	3 452 784	1 724 220
Tööjõukulud (lisa 14)	2 206 877	1 925 541
Põhivara kulum ja väärtuse langus (lisad 17, 18 ja 19)	324 443	620 964
Tootmisrajatiste kommunaalkulud	97 860	194 766
Veokulud	116 561	81 249
Muud tootmiskulud	156 520	207 082
Ruumide rent (lisa 19)	9 747	15 143
Varude allahindlus (lisa 21)	660 743	404 265
Lähetuskulud	46 086	8 780
Müüdü toodete kulu kokku	7 071 622	5 182 009

Muud tootmiskulud sisaldavad hoolduskulusid, tarvikute kulusid ja muid kulusid. Varude allahindluses on arvestatud võimalikku müügi kahjumit ning sellest tulenevalt moodustab 2023 aasta varude allahindluse põhiliselt täiendav allahindlus 519 718 (2022 aastal 367 609) eurot. 2023 varude allahindluses sisaldub ka varude vanusest tulenev allahindlus 57 303 (2022 aastal 0) eurot.

9. Uurimis- ja arendustegevuse kulud

Kontserni tahkeksiid-elementidega (SOC) seotud tegevuse uurimis- ja arendustöös keskendutakse tahkeksiid-elementide ja -patente ning seonduvate tootmismeetodite arendamisele. Kõik lisanduvad uurimis- ja arendustegevuse kulud hinnatakse vastavalt kapitaliseerimise kriteeriumitele, et need kas kapitaliseerida või kajastada otse kulus.

Projektide kapitaliseerimiseks mittekõlblikud uurimis- ja arendustegevuse kulud on 2023. aastal kantud kuludesse nende tekkimise perioodil ning neid kajastatakse uurimis- ja arendustegevuse kulude koosseisus järgmiselt:

	2023	2022
Tooraine kulud	496 077	135 570
Tööjõukulud (lisa 14)	2 189 460	477 892
Põhivara kulum ja väärtuse langus (lisad 17, 18 ja 19)	3 354 411	1 841 844
Uurimis- ja arendustegevusega seotud kommunaalkulud	38 039	80 763
Veokulud	19 604	37 195
Muud uurimis- ja arendustegevusega seotud kulud	514 835	201 475
Lähetuskulud	121 630	75 141
Uurimis- ja arendustegevuse kulud kokku	6 734 056	2 849 879

Muud uurimis- ja arendustegevuse kulud sisaldavad patenditasusid, teenuseid ja muid kulusid. Põhivara kulumi ja väärtuse langusega seotud kulud on seotud kapitaliseeritud arendustegevuse kulude amortisatsiooniga. Täpsem info Lisas 18.

10. Müügi- ja turunduskulud

	2023	2022
Tööjõukulud (lisa 14)	349 888	264 081
Turunduskulud	133 610	181 070
Lähetuskulud	75 079	34 919
Müügi- ja turunduskulud kokku	558 576	480 071

11. Halduskulud

	2023	2022
Tööjõukulud (lisa 14)	5 433 152	1 183 802
Konsultatsioonid ja muud teenused	822 282	869 525
Kommunaalkulud	29 714	37 326
Kontorikulud	93 667	95 162
Lähetuskulud	157 711	56 310
Põhivara kulum ja väärtuse langus (lisad 17, 18 and 19)	370 591	214 719
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (lisa 19)	0	142
Väikese väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud (lisa 19)	36 613	28 944
Veokulud	2 413	0
Kindlustuskulud	18 711	18 096
Muud halduskulud	265 003	207 002
Halduskulud kokku	7 229 857	2 711 027

Muud halduskulud koosnevad esinduskuludest, pangakuludest, tervishoiuteenustest, IT-teenustest jt.

12. Muud tegevustulud

	2023	2022
Sihtfinantseerimine (lisa 29)	2 631 105	273 077
Muud tegevustulud	9 014	3 120
Muud tegevustulud kokku	2 640 118	276 197

13. Muud tegevuskulud

	2023	2022
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	1 097	65 159
Muud tegevuskulud	35 638	203 668
Muud tegevuskulud kokku	36 735	268 826

14. Tööjõukulud

	2023	2022
Palgakulu	5 441 246	2 756 407
Sotsiaalmaksude kulud	939 088	678 868
Pensionikulud	372 761	178 105
Muud hüved töötajatele	338 589	129 069
Aktsioptsioonide kulu	3 087 693	108 867
Tööjõukulud kokku	10 179 377	3 851 316
Keskmine töötajate arv sh. 1 juhatuse liige (31.12.2022 1 juhatuse liige)	108	84

Seisuga 31.12.2023 oli kontsernil 112 (31.12.2022 aastal 102) töötajat.

Tööjõukulude kogusumma on esitatud koondkasumiaruande järgmiste kirjete koosseisus.

	2023	2022
Müüdnud toodete kulu (lisa 8)	2 206 877	1 925 541
Uurimis- ja arendustegevuse kulud (lisa 9)	2 189 460	477 892
Müügi- ja turunduskulud (lisa 10)	349 888	264 081
Halduskulud (lisa 11)	5 433 152	1 183 802
Tööjõukulud kokku	10 179 377	3 851 316

15. Finantskulud

	2023	2022
Saadud laenude intress	597 243	751 011
Rendikohustiste intress	19 724	19 508
Muud finantskulud	5 161	457
	622 129	770 977

16. Tulumaksukulu

Tulumaksukulu komponendid	2023	2022
Edasilükkunud tulumaksukulu	43 514	58 448
Koondkasumiaruandes kajastatud tulumaksu kulu	43 514	58 448

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 kontserni varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja bilansiliste jääkväärtuste vahel olulisi ajutisi erinevusi ei olnud. Sellest tulenevalt ei ole edasilükkunud tulumaksu vara ega kohustisi kajastatud.

Eestis on jaotamata kasumi maksumäär null. Kasumit maksustatakse üksnes selle jaotamisel (20% netosummast). Eestis eraldi maksuarvestust ei peeta ning arvestusliku ja maksustatava kasumi vahel erinevusi ei ole.

Soomes on jaotamata kasumi maksumäär 20%. Samas on Soome tütarettevõtja teeninud kõikidel aruandeperioodidel kahjumit. Kasutamata maksukahjumitest tekkinud edasilükkunud tulumaksu vara kajastatakse üksnes ulatuses, mille puhul on tõenäoline maksustatava kasumi teke, millega saab selle kahjumi tasaarvestada. Kontserni edasikantud maksukahjumite suurus on 19 583 340 (2022 aastal 12 220 098) eurot ja see on seotud tütarettevõtja varasemate maksukahjumitega. Sellest tulenevalt ja arvestades, et maksukahjumid aeguvad Soomes 10 aastat pärast nende tekkimist, on kontsern kindlaks määranud, et ta ei saa edasikantud maksukahjumitega seotud edasilükkunud tulumaksu vara kajastada.

17. Materiaalne põhivara

	Renditud vara parendamine	Muud masinad ja seadmed	Muu vara	Pooleliolevad projektid ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus					
01.01.2022	246 685	3 010 802	159 202	3 277 631	6 694 320
Soetused	154 638	114 709	30 653	4 710 135	5 010 135
Mahakandmine	0	-143 520	-3 842	0	-147 362
Ümberklassifitseerimised	300 762	1 336 277	4 391	-1 641 430	0
31.12.2022	702 085	4 318 267	190 405	6 346 336	11 557 093
Soetused	124 055	172 320	59 174	2 194 227	2 549 777
Mahakandmine	0	-8 004	-1 563	-178 039	-187 606
Müük	0	0	-4 800	0	-4 800
Ümberklassifitseerimised	152 886	977 763	-31 386	-1 099 263	0
31.12.2023	979 025	5 460 347	211 830	7 263 262	13 914 464
Kulum ja väärtuse langus					
01.01.2022	-98 013	-1 461 247	-77 896	0	-1 637 156
Majandusaastal arvestatud kulum	-36 725	-444 815	-36 355	0	-517 895
Mahakandmine	0	137 933	1 299	0	139 232
31.12.2022	-134 738	-1 768 129	-112 952	0	-2 015 819
Majandusaastal arvestatud kulum	-124 358	-840 632	-42 374	0	-1 007 364
Mahakandmine	0	8 004	1 453	0	9 457
Müük	0	0	2 813	0	2 813
Ümberklassifitseerimised	0	-27 566	27 566	0	0
31.12.2023	-259 096	-2 628 323	-123 493	0	-3 010 913
Bilansiline jääkväärtus					
31.12.2023	719 929	2 832 024	88 336	7 263 262	10 903 551
31.12.2022	567 346	2 550 139	77 452	6 346 336	9 541 274

„Muu vara“ koosneb peamiselt kontorimööblist ja IT seadmetest.

Seisuga 31.12.2023 oli kasutuses oleva täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus 1 009 718 (31.12.2022: 781 165 eurot).

2023 aastal kanti maha materiaalsel põhivara soetusmaksumusega 187 606 (2022: -147 362) eurot ja vastavalt jääkväärtuses 2023 aastal 178 149 (2022: 8 130) eurot.

Seisuga 31.12.2023 oli ettevõtte ettemakseid kajastatud „Pooleliolevad projektid ja ettemaksed“ all summas 6 639 880 (31.12.22: 2 906 036) eurot, millest uue tehasega seotud masinad ja seadmed 6 632 266 ja olemasoleva rendipinna kontori mööbel 7 614 eurot.

31.12.2023 seisuga on kontsernil siduvaid materiaalse põhivara soetamiskohustusi summas 7 657 299 (31.12.2022: 2 906 036) eurot. Rohkem infot Lisas 33.

2023 aastal müüs ettevõtte materiaalsel põhivara jääväärtuses 1 987 (2022: 0) eurot, saades 1 334 eurot, mis andis müügi kahjumiks 653 eurot.

18. Immateriaalne põhivara

	Arendusteg evuse kulud	Arvutitarkvara	Kontsessioo nid, patendid, litsentsid ja kaubamärgid	Pooleliolevad projektid	Kokku
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Soetusmaksumus					
01.01.2022	7 849 492	71 695	478 253	2 426 603	10 826 043
Soetused	91 600	0	49 376	1 304 440	1 445 416
Väärtuse langus	-2 007 491	-27 975	0	-1 988	-2 037 454
Ümberklassifitseerimised	814 223	0	0	-814 223	0
31.12.2022	6 747 824	43 720	527 629	2 914 832	10 234 005
Soetused	78 750	40 225	76 068	242 331	437 373
Väärtuse langus	-1 153 914	0	0	-1 316 947	-2 470 861
Ümberklassifitseerimised	923 818	0	3 871	-927 689	0
31.12.2023	6 596 477	83 945	607 568	912 527	8 200 518
Kulum ja väärtuse langus					
01.01.2022	-5 232 914	-29 270	-282 844	0	-5 545 028
Majandusaastal arvestatud kulum	-1 712 113	-11 393	-85 122	0	-1 808 628
Väärtuse langus	2 007 490	27 975	0	0	2 035 465
31.12.2022	-4 937 537	-12 688	-367 966	0	-5 318 191
Majandusaastal arvestatud kulum	-902 026	-10 249	-72 519	0	-984 795
Väärtuse langus	620 304	0	0	0	620 304
31.12.2023	-5 219 260	-22 938	-440 485	0	-5 682 683
Bilansiline jääkväärtus					
31.12.2023	1 377 218	61 007	167 083	912 527	2 517 835
31.12.2022	1 810 286	31 032	159 663	2 914 832	4 915 814

Kontsern arendab ja valmistab tahkeoksiid-kütuseelemente (SOC) ja neil põhinevaid patareisid, mis on kütuseelementide süsteemi väärtusahelas kõige tähtsam komponent. Arendustegevuse raames tehakse laialdast rahvusvahelist koostööd, sealhulgas Eesti ja Soome juhtivate teadusasutustega, milleks on näiteks Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Tartu Ülikool, Tampere Tehnikaülikool, Soome tehnikauuringute keskus VTT jt.

Kapitaliseerimiseks mittekõlblikud teadus- ja arendustegevuse kulud on kantud kuludesse nende tekkimise perioodil ning neid kajastatakse teadus- ja arendustegevuse kulude koosseisus (lisa 9).

31.12.2023 ja 31.12.2022 lõppenud majandusaastatel ei ole kontsern laenukasutuse kulutusi kapitaliseerinud.

2023 aastal kanti kuludesse immateriaalset põhivara soetusmaksumusega 2 470 861 (2022: 2 037 454) eurot, jääkväärtuses 2023 aastal 1 850 557 (2022: 1 989) eurot.

Kontsernil ei olnud seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 olulisi siduvaid immateriaalse põhivara soetamiskohustusi.

Väärtuse langus

Kontsern vaatas üle oma immateriaalse ja materiaalse põhivara bilansilise jääkmaksumuse, et teha kindlaks, kas on märke selle vara väärtuse langusest. Kahes raha teenivas üksuses (Eesti ja Soome) tehti seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 väärtuse languse testid.

Raha teenivate üksuste kaetavad väärtused leiti kasutusväärtuse arvutuste alusel, kasutades rahavoogude prognoose, mis põhinevad tippjuhtkonna heaks kiidetud finantseelarvetel aastani 2035. Rahavoogude prognooside suhtes rakendatav maksueelne diskontomäär on 20% ning prognoosiperioodi ületavad rahavood ekstrapoleeritakse, kasutades 2% kasvumäära, mis võrdub majandusharu pikaajalise keskmise kasvumääraga. Selle analüüsi tulemusel ei tuvastanud juhtkond seisuga 31.12.2023 ega 31.12.2022 immateriaalse põhivara väärtuse langetamise vajadust.

Kasutusväärtuse arvutus nii Eesti kui ka Soome raha teeniva üksuse puhul on kõige tundlikum järgmiste eelduste suhtes:

- keskmised toote müügihinnad ja nendest tulenevad brutomarginaalid;
- diskontomäärad;
- prognoosiperioodi ületavate rahavoogude ekstrapoleerimiseks kasutatavad kasvumäärad.

Diskontomäärad väljendavad hetke turuhinnanguid iga raha teeniva üksusega seotud iseloomulike riskide kohta, võttes arvesse raha ajaväärtust ja alusvarale omaseid riske, mida ei ole käsitletud rahavoogude hinnangutes. Diskontomäära arvutamisel lähtutakse kontserni ja selle tegevussegmentide konkreetsetest asjaoludest ning see leitakse kaalutud keskmise kapitali maksumuse alusel. Kaalutud keskmises kapitali maksumuses võetakse arvesse nii võlga kui ka omakapitali. Omakapitali maksumus tuletatakse kontserni investorite tehtud investeeringu eeldatavast tootlusest. Võla maksumus põhineb intressi kandvatel laenudel, mida kontsern on kohustatud teenindama. Segmentidele omane risk lisatakse üksikute beetafaktorite kohaldamise teel. Kummagi raha teeniva üksuse maksueelse diskontomäära tõus 25%-ni (st +5%) ei tooks kaasa väärtuse langust.

Kasvumäärad – juhtkond tõdeb, et tehnoloogiliste muutuste kiirus ja uute turuosaliste võimalik turule sisenemine võib avaldada kasvumäärade eeldustele märkimisväärset mõju. Käibe kasvu puhul kasutatakse tundlikkusanalüüsi, kontrollides, mida toob kaasa kuni 20% käibe langus võrreldes põhistenaariumiga.

Seisuga 31.12.2023 ei esinenud põhieeldustes mõistlikult võimalikke muutusi, mis võiksid tingida olukorra, kus kapitaliseeritud arendustegevuse kulude bilansiline jääkmaksumus ületab nende kaetavat väärtust.

19. Rendiarvestus

Eesti ettevõtte kontoriruumide ja tootmisrajatiste rendileping oli seisuga 31.12.2022 kehtiv kuni 31.07.2024.

2023. aastal pikendas kontsern Eesti kontori- ja tootmisruumide rendilepingut lisaks kahe aasta võrra. Tegelik kasutuse aeg on seotud uue ehitamisjärgus tehasehoone valmimisega. Juhtkond on hinnanud kehtiva rendilepingu alusel praeguse rendipinna kasutamise kuni 31.07.2026. Kontsern on selle rendikohustise arvutamisel kasutanud kaalutud keskmist laenuintressimäära 3%.

Kontsern rendib kinnisvara ka Soomes. Selle rendilepingu võib igal ajal üles öelda, teatades sellest 6 kuud ette.

Juhtkonna hinnangul on rendipinna kasutus vajalik vähemalt kuni 31.12.2026. Kontsern on selle rendikohustise arvutamisel kasutanud kaalutud keskmist laenuintressimäära 3%.

Allpool on esitatud kajastatud kasutamissoiguse esemeks oleva vara bilansilised jääkmaksumused ja nende muutused perioodi jooksul.

	Kinnisvara	Muud masinad ja seadmed	Kinnisvara ettemaksed	Kokku
01.01.2022	748 068	0	55 040	803 109
Lisandunud	163 601	55 657	0	219 259
Amortisatsioonikulu	-351 004	0	0	-351 004
Mahakandmine	0	0	-55 040	-55 040
31.12.2022	560 665	55 657	0	616 323
Lisandunud	1 649 035	107 657		1 756 693
Amortisatsioonikulu	-463 945	-21 101	0	- 485 046
31.12.2023	1 745 756	142 213	0	1 887 969

Allpool on esitatud rendikohustiste (kajastatud intressi kandvate laenukohustiste koosseisus) bilansilised jääkmaksumused ja nende muutused perioodi jooksul.

	2023	2022
01.01.	626 401	780 088
Lisandunud	1 756 692	219 259
Kogunenud intress	19 803	19 508
Maksed	-520 299	-392 454
31.12.	1 882 596	626 401
<i>Lühiajalised (lisa 26)</i>	<i>618 767</i>	<i>470 090</i>
<i>Pikaajalised (lisa 26)</i>	<i>1 263 830</i>	<i>156 310</i>

Rendikohustiste tähtaegade analüüs on esitatud lisas 3.

Allpool on esitatud kasumiaruandes kajastatud summad.

	2023	2022
Kasutamiseõiguse esemeks oleva vara amortisatsioonikulu	485 046	351 004
Mahakandmine	0	-55 040
Rendikohustistega seotud intressikulud	19 803	19 508
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (sisalduvad müüdüd toodete kulu koosseisus)	9 747	15 143
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (sisalduvad halduskulude koosseisus)	0	142
Väikese väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud (sisalduvad halduskulude koosseisus)	36 613	28 944
Kasumiaruandes kajastatud summad kokku	551 209	469 781

2023. aastal oli kontserni rendilepingutega seotud väljaminevate rahavoogude suurus 520 299 (2022 aastal 392 454) eurot.

Kontsernil on teatavad rendilepingud, mis sisaldavad pikendamise ja lõpetamise optioone. Pikendamise ja lõpetamise optioonide kasutamisega seotud piisava kindluse määramisel peab juhtkond andma olulise hinnangu (vt lisa 4).

20. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded kolmandatest isikutest klientide vastu	1 422 389	528 390
Maksude ettemaksed	206 493	269 502
Muud ettemaksed ja nõuded	522 107	487 899
	2 150 988	1 285 790
Eeldatava krediidikahju allahindlus	0	-170 391
	2 150 988	1 115 400
<i>Lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud lühiajalised nõuded kokku</i>	<i>2 103 113</i>	<i>1 070 052</i>
<i>Pikaajalised nõuded ostjate vastu ja muud pikaajalised nõuded kokku</i>	<i>47 876</i>	<i>45 348</i>

Nõuded ostjate vastu intressi ei kanna ning nende tavapärase tähtaeg on 30 päeva. Seotud osapooltelt saadaolevate nõuetega seotud tingimused on esitatud lisas 33. Eeldatava krediidikahju allahindlus on kirjeldatud lisas 13.

Teave krediidiriskide kohta on esitatud lisas 3.

21. Varud

2023. aastal arvestati netorealiseerimisväärtuses kajastatud varude saldot mõjutava väärtuse allahindluse suuruseks 660 743 eurot (2022: 404 265 eurot). Seda kajastatakse müüdüd toodete kulu koosseisus, vaata juurde Lisa 8.

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja tarvikud (soetusmaksumuses)	1 000 127	739 098
Lõpetamata toodang (soetusmaksumuses)	1 067 338	515 517
Valmistoodang (soetusmaksumuses ja netorealiseerimisväärtuses)	1 261 842	157 147
Ettemaksed varude eest	0	103 258
Varude allahindlus	-660 743	-367 609
Kokku	2 668 564	1 147 411

22. Raha

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	31 607 448	9 422 297
Raha kassas	5	0
Lühiajaline hoius	2 020 000	20 000
Kokku	33 627 453	9 442 297

23. Aktsiakapital ja reservid

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	933 981	722 781
Lihtaktsiate arv, sealhulgas	1 459 342	1 129 345
	<i>A-klass</i> 988 171	658 173
	<i>B-klass</i> 471 171	471 171
Aktsia nimiväärtus	0,64	0,64

Aktsionär	31.12.2023		31.12.2022	
	Aktsiate arv	%	Aktsiate arv	%
Elcogen Group Plc	1 459 342	100%	1 129 345	100%

Lihtaktsiatelt makstavate dividendide kohta tehtud ettepaneku peab kiitma heaks korraline üldkoosolek ja seisuga 31.12.2023 ei ole neid kohustisena kajastatud. 31.12.2023 ja 31.12.2022 lõppenud aastatel ei ole dividendide välja kuulutatud ega nende väljamaksmise kohta ettepanekut tehtud, sest kontsern on teeninud kahjumit.

Kõikide lihtaktsiatega (A ja B) kaasnevad täielikud hääleõigused, dividendi saamise õigused ja kapitali jaotamise õigused (sealhulgas likvideerimisel). Nendega ei kaasne väljaostuõigust. B-klassi aktsiatel on A-klassi aktsiatega võrreldes likviidsuseelis suurusega 11,80 eurot aktsia kohta.

2023 aastal emiteeris Elcogen AS 330 000 (2022: 154 000) uut lihtaktsiat.

Selle tulemusel suurenes 2023 aastal aktsiakapital 33 000 000 euro võrra, mis jagunes 211 200 eurot aktsiakapitaliks ja 32 788 800 eurot ülekursiks.

24. Aktsiapõhised maksed

Kontserni võtmeisikutele antakse emattevõtja Elcogen Group Plc aktsiaoptioone. Aktsiaoptioonid arveldatakse omakapitaliga ja rahaga arveldada pole võimalik.

Algselt andis Elcogen AS aktsioptsioone oma aktsiatele. 2022. aastal muudeti töötajate aktsiapõhiste maksete skeemi seoses Elcogen Group Plc asutamisega Elcogen AS emaeetvõttena. Elcogen AS kontserni töötajad ja Elcogen Group Plc sõlmisid kokkuleppe Elcogen AS olemasolevate aktsioptsioonide ülekandmiseks mitterahalise sissemaksena Elcogen Group Plc aktsiakapitali. Optsioonide ülekandmine toimub kohe pärast optsiooniõiguse kasutamist. Muudetud optsioonide ülekandesuhe on nimiväärtuse erinevuse tõttu 1:100. Juhtkond on hinnanud, et tehing kujutab endast muudatust ilma täiendava väärtuse muutuseta.

01.01.2022 kehtinud optsioonide arv teisendati suhtega 1:100 (enne: 68 000, pärast: 6 800 000).

Muudatusel ei ole olulist mõju konsolideeritud finantsaruannetele, kuna esialgsete optsioonide tühistamisest ja asendamisest ei lisandu täiendavat õiglast väärtust.

	2023	2022
Omakapitaliga arveldatavatest aktsiapõhistest maksetest tulenev kulu	3 282 093	108 867
Aktsiapõhistest maksetest tulenev kogukulu	3 282 093	108 867

	2023		2022	
	Arv	Kaalutud keskmine kasutushind	Arv	Kaalutud keskmine kasutushind
1. jaanuaril kehtinud optsioonid	1 400 000	1,00	6 800 000	1
Võimaldatud perioodi jooksul	3 600 133	0,01	0	0
Kehtivuse lõpp perioodi jooksul	-26 000	0,01	0	0
Tühistatud perioodi jooksul	0	0	-3 000 000	0
Kasutatud perioodi jooksul	0	0	-2 400 000	1
31. detsembril kehtivad optsioonid	5 078 179	0,3	1 400 000	1
<i>31. detsembril kasutatavad</i>	<i>1 023 250</i>		<i>900 000</i>	
<i>31. detsembril üle andmata</i>	<i>4 054 929</i>		<i>500 000</i>	

2022 aastal tühistati 3 000 000 ilma väärtuseta optsiooni ja realiseeriti 2 400 000 optsiooni.

2023 aastal lisandus 3 600 000 uut optsiooni ja kehtivuse kaotas 26 000 optsiooni.

Järgmistes tabelites on esitatud aktsiaoptsioonide plaanide hindamisel mudelis kasutatud sisendid 31.12.2023 ja 31.12.2022 lõppenud majandusaastal.

	2023	2022
Kaalutud keskmine õiglase väärtus mõõtmiskuupäeval	1,72	0,39
Dividendide püsiv kasvutempo (%)	0%	0%
Eeldatav volatiilsus (%)	80%	80%
Riskivaba intressimäär (%)	0,10%	0,10%
Aktsiaoptsioonide eeldatav kestus (aastates)	1,9	3
Kaalutud keskmine optsiooni täitmishind	0,3	1
Kasutatud mudel	Black Scholes	Black Scholes

Kehtivate aktsiaoptsioonide kaalutud keskmine järelejäänud lepinguline kehtivusaeg oli 31. detsembri 2023. aasta seisuga 2 (31.12.2022: 5) aastat. 2023 aasta kaalutud keskmine õiglase väärtus antud optsioonidele oli 1,72 (2022: 0,30) eurot. 31.12.2023 seisuga oli kõikide kehtivate optsioonide täitmishind 0,3 (31.12.2022 seisuga 1) eurot.

Aktsiaoptsioonide kestus baseerub tegelikel aktsiaoptsioonide lepingute pikkustel. Oodatav volatiilsus põhineb eeldusel, et sektori aktsiate ajalooline volatiilsus on indikatsiooniks tulevastele trendidele, kuid see ei pruugi olla tingimata tegelik tulemus. Antud aktsiaoptsioonide väärtus ei ole liialt tundlik volatiilsuses toimuvate muutuste suhtes, kuna nad on sügavalt rahas. Aktsia kaalutud keskmine õiglase väärtus tugineb aktsiaoptsioonide võimaldamise hetkel lähimate tegelike kapitalikaasamiste väärtustele, samuti samal perioodil kontserni aktsiatega tehtud aktsiatehingute keskmistele hindadele. Aktsiaoptsioonide hind on tundlik aktsia keskmise õiglase väärtuse hinnangu suhtes.

2023 majandusaastal kajastas Elcogeni kontsern koondkasumiaruandes aktsiapõhise makse kulu 3 087 693 (2022: 108 867) euro ulatuses.

Eesti ettevõtte töötajate aktsioptsioonid sisaldavad maksuriski, mida on täpsemalt selgitatud Lisas 37.

25. Kasum aktsia kohta

Kasum aktsia kohta arvutatakse selliselt, et aktsionäridele omistatav maksustamisjärgne majandusaasta puhaskasum jagatakse majandusaasta jooksul väljalastud aktsiate kaalutud keskmise arvuga. Allolevas tabelis on esitatud tulu- ja aktsiaandmed, mida on kasutatud kontserni baasaktsiakasumi arvutustes.

	2023	2022
Aktsionäridele omistatav puhaskahjum	-12 594 064	-7 642 849
Aktsiate kaalutud keskmine arv	1 143 095	1 032 428
Aktsiapõhine kahjum	-11,02	-7,40

	Muutus	Aktsiate tegelik arv pärast tehingut	Aktsiakasumi arvutamisel kasutatud aktsiate arv
2021			
Aktsiate arv aasta alguses	0	845 345	845 345
Aktsiate arv aasta lõpus	130 000	845 345	975 345
Aktsiate kaalutud keskmine arv:			928 678
2022			
Aktsiate arv aasta alguses		975 345	975 345
Aktsiate arv aasta lõpus	154 000	975 345	1 129 345
Aktsiate kaalutud keskmine arv:			1 032 428
2023			
Aktsiate arv aasta alguses		1 129 345	1 129 345
Aktsiate arv aasta lõpus	330 000	1 129 345	1 459 345
Aktsiate kaalutud keskmine arv:			1 143 095

Grupp on andnud välja optioonid (lisa 3) ja võimaldanud aktsioptsioone (lisa 24), mis võivad baasaktsiakasumit tulevikus lahjendada. Neid instrumente lahjendatud aktsiakasumi arvutusse ei kaasatud, sest need on käsitletud perioodidel mittelahjendavad. Baasaktsiakasumi ja lahjendatud aktsiakasumi vahel erinevusi ei ole.

Aruandeperioodil ega võrdlusperioodil dividende ei arvestatud ega makstud.

26. Intressi kandvad laenukohustised

Algne laenusumma	Intressimäär	Tähtaeg	31.12.2023	31.12.2022
Rendikohustised	3%	2026	1 882 596	626 401
7 000 000	5%	2027	7 000 000	0
2 209 441	7%	2024	0	2 709 299
3 000 000	12%	2024	0	3 459 510
1 673 498	1,25%	2025	1 673 498	1 628 909
	Kokku:		10 556 094	8 424 119
	<i>Pikaajalised</i>		763 867	615 190
	<i>Lühiajalised</i>		9 792 228	7 808 929

2018. aasta detsembris sõlmis kontsern Euroopa Investeerimispannaga (EIB) 12 miljoni euro väärtuses finantseerimislepingu tööstusliku tootmisvõimsuse rakendamise kaasrahastamiseks. 2019. aastal väljastas Elcogen AS 22 823 optiooni ja 2021. aastal finantseerimislepingu tingimustest tulenevalt juurde 39 optiooni, mille omanikuks sai EIB ja mille võis uue aktsiaemissiooni teel konverteerida omaniku äranägemisel 22 862-ks Elcogen AS-i aktsiaks. EIB

võis optioonid igal ajal konverteerida hinnaga 0,64 eurot aktsia kohta või kontsernile optioonid tagasi müüa turuhinnaga. Vastavalt 2022. aastal EIB, Elcogen AS ja Elcogen Group plc vahel sõlmitud lepingu muudatusele tühistati Optiooni leping AS Elcogen ja EIB vahel ning asendati optioonilepinguga Elcogen Group plc ja EIB vahel, mille kohaselt konverteeritakse optioonid Elcogen Group plc aktsiateks sarnastel tingimustel nagu varasemas lepingus oli sätestatud. Täiendavaks infoks vt Lisa 3.

Novembris 2023 tasus kontsern EIB laenu jäägi koos kogunenud intressidega summas 2 926 466 (sh. intressid 717 025) eurot. 2022. aastal tasuti EIB laenu koos intressidega 2 200 000 eurot (sh intressid 409 441 eurot). 31.12.2023 oli EIB laenukohustise ja intresside saldo kokku 0 (31.12.2022: 2 709 298) eurot.

Detsembris 2023 tasus kontsern Biofuel laenu summas 3 790 027 (sh. intressid 790 027) eurot. 31.12.2023 oli Biofuel laenukohustise ja intresside saldo kokku 0 (31.12.2022: 3 459 511) eurot.

Lisaks suurendas kontsern 2023 aastal laenukohustusi Soome üksuses summas 189 688 eurot ja maksis tagasi laenu summas 145 100 eurot. 31.12.2023 oli selle laenukohustise ja intresside saldo kokku 1 673 498 (31.12.2022: 1 628 909) eurot.

Täiendavalt andis kontsernile grupisest laenu emattevõtte summas 7 000 000 eurot, millest 31.12.2023 seisuga moodustus koos intressidega laenukohustise saldo 7 031 820 eurot.

27. Võlad tarnijatele ja muud võlad

	31.12.2023	31.12.2022
Võlad tarnijatele ja muud võlad	1 083 598	717 042
Võlad töövõtjatele	1 399 086	307 071
Maksuvõlad (lisa 28)	292 818	201 635
Intressikohustis	31 820	0
Muud võlad	126 026	95 424
Kokku	2 933 348	1 321 172
<i>Lühiajalised võlad tarnijatele ja muud võlad kokku</i>	<i>2 901 528</i>	<i>1 321 172</i>
<i>Pikaajalised võlad tarnijatele ja muud pikaajalised võlad kokku</i>	<i>31 820</i>	<i>0</i>

Eeltoodud finantskohustiste tingimused:

- Võlad tarnijatele ei kannu intressi ja need tasutakse üldjuhul 30-päevase tähtaja jooksul.
- Muud võlad ei kannu intressi ja need tasutakse keskmiselt kuue kuu jooksul.
- Intressivõlad makstakse üldjuhul tähtaja lõppemisel.
- Selgitused kontserni likviidsusriski juhtimise protsesside kohta on esitatud lisa 3.

28. Maksukohustised ja maksude ettemaksed

	31.12.2023		31.12.2022	
	Maksude ettemaksed	Maksude ettemaksed	Maksude ettemaksed	Maksukohustised
Käibemaks	205 206	33 169	196 628	0
Üksikisiku tulumaks	0	101 419	0	73 271
Erijuhtude tulumaks	0	4 755	0	3 489
Sotsiaalmaks	0	85 116	0	79 952
Kogumispensionimakse	0	50 858	0	33 519
Töötuskindlustusmakse	0	17 500	0	11 404
Ettemaksukonto	1 287	0	72 874	0
Maksukohustised ja maksude ettemaksed kokku	206 493	292 818	269 502	201 635

29. Sihtfinantseerimine

	1. jaanuar		Kajastatud perioodi jooksul		31. detsember	
	Nõue	Kohustis	Laekunud	Kajastatud kasumi-aruandes	Nõue	Kohustis
2023						
Varaga seotud sihtfinantseerimine	12 135	2 197 857	2 197 741	-2 286 666	124 358	1 984 574
Kokku sihtfinantseerimine 2022	12 135	2 197 857	2 197 741	-2 286 666	124 358	1 984 574
Varaga seotud sihtfinantseerimine	12 135	1 801 452	669 482	-273 077	12 135	2 197 857
Kokku sihtfinantseerimine	12 135	1 801 452	669 482	-273 077	12 135	2 197 857

Sihtfinantseerimine on saadud Euroopa Komisjonilt ja asutuselt Business Finland, et toetada kontserni arendustegevust. Kontsernil pole ühtegi avaliku sektori poolse abiga seotud täitmata tingimust ega muid võimalikke sündmusi.

2023 majandusaastal laekus kontsernile Euroopa sihtfinantseerimise komisjonidelt sihtfinantseerimiseks kokku summa 2 197 741 (2022: 669 482) eurot. 2023 majandusaasta sihtfinantseerimise tulu moodustas kontsernis 2 286 666 (2022: 273 077) eurot.

30. Lepingulised kohustised

Elcogen sõlmib paljude klientidega tehinguid ainult ettemaksepõhiselt. Laekunud ettemaksed arveldatakse toodete müümisel. Kõik nimetatud ettemaksed on lühiajalised.

Klientidelt saadud ettemaksete muutused:

	2023	2022
01.01	995 324	428 768
Kajastatud tuluna	-995 324	-428 768
Laekunud	948 666	995 324
31.12	948 666	995 324

31. Finantseerimistegevusest tulenevate kohustiste muutus

	01.01.2023	Sisse-tulevad rahavood	Välja-minevad rahavood	Muu	31.12.2023
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Lühiajalised intressi kandvad laenukohustised	145 100	0	-145 100	145 100	145 100
Lühiajalised rendikohustised	470 090	0	-520 299	668 976	618 767
Pikaajalised intressi kandvad laenukohustised	7 652 619	7 189 688	-6 716 494	402 585	8 528 398
Pikaajalised rendikohustised	156 310	0	0	1 107 519	1 263 830
Finantseerimistegevusest tulenevad kohustised kokku	8 424 119	7 189 688	-7 381 892	2 324 180	10 556 094

	01.01.2022	Sisse- tulevad rahavood	Välja- minevad rahavood	Muu	31.12.2022
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Lühiajalised intressi kandvad laenukohustised	0			145 100	145 100
Lühiajalised rendikohustised	323 662		-396 237	542 665	470 090
Pikaajalised intressi kandvad laenukohustised	9 057 232	207 075	-2 200 000	588 312	7 652 619
Pikaajalised rendikohustised	456 426			-300 116	156 310
Finantseerimistegevusest tulenevad kohustised kokku	9 837 320	207 075	-2 596 237	975 961	8 424 119

Kirje „Muu“ hõlmab intressi kandvate laenukohustiste pikaajalise osa ümberliigitamise mõju, sealhulgas rendikohustiste liigitamist lühiajalisteks aja möödumise tõttu, ning intressi kandvatelt laenukohustistelt, sealhulgas rendikohustistelt, kogunenud, kuid veel tasumata intressi mõju.

32. Tehingud seotud osapooltega

Lisas 5 on teave kontserni tütarettevõtte kohta. Lisas 23 on teave kontserni aktsionäride kohta.

Seotud osapoolteks loetakse isikut või ettevõtet, kes on seotud kontserniga sel määral, et nendevahelised tehingud ei pruugi toimuda turutingimustel.

Isik või selle isiku lähedane pereliige on seotud osapool, kui see isik:

- on konsolideerimisgrupi emaaettevõtte juhtkonna liige või;
- omab valitsevat või olulist mõju konsolideerimisgrupi tegevusele.

Ettevõtte on seotud osapool, kui kehtib üks või mitu järgmistest tingimustest:

- ettevõtte ja konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted on ühise valitseva mõju all;
- üks ettevõtte on kolmanda osapoole poolt kontrollitav ettevõtte ja teine ettevõtte on selle kolmanda osapoole olulise mõju all olev ettevõtte;
- ettevõtte omab konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete üle valitsevat või olulist mõju;
- ettevõtte on konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtte valitseva mõju all;
- ettevõtted, mille üle konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhtkonna liige või liikmed (või nende lähedased pereliikmed) omab või omavad valitsevat või olulist mõju;
- ettevõtted, mille juhtkonda kuuluvad isikud (või nende lähedased pereliikmed), kes omavad valitsevat või olulist mõju konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete üle.

Seotud osapooltega tehtud tehingute siirdehinnad vastavad turutingimustele, olles sarnased kolmandate isikutega sõlmitud tehingutes kasutatavate hindadega. Võimalikke seotud osapoolte vaheliste suhete tuvastamisel on arvesse võetud ka suhte sisu, mitte ainult selle õiguslikku vormi.

Järgmises tabelis on esitatud seotud osapooltega seotud saldod ja tehingud.

2023	Ostud	Müügid	Aktsiate emiteerimine	Arvelduste kohustised	Laenu- ja intressikohus- tised
Juhatus ja olulise osalusega erainvestorid ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad üksused	49 267	0	0	21 320	0
Grupi emaaettevõtte	0				7 031 820
Kokku	49 267	0	0	21 320	7 031 820

2022	Ostud	Müügid	Aktsiate emiteerimine	Arvelduste kohustised	Laenu- ja intressikohustised
Juhatus ja olulise osalusega erainvestorid ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad üksused	0	0	12 000	0	3 459 510
Kokku	0	0	12 000	0	3 459 510

2023	Saadud laenud	Perioodi arvestatud intressikulu	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Perioodi arvestatud intressitulu
Juhatus ja olulise osalusega erainvestorid ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad üksused	0	0	0	0	0
Grupi emaettevõtte	7 000 000	31 820			
Kokku	7 000 000	0	0	0	0

2022	Saadud laenud	Perioodi arvestatud intressikulu	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Perioodi arvestatud intressitulu
Juhatus ja olulise osalusega erainvestorid ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad üksused	0	0	459 510	0	0
Kokku	0	0	459 510	0	0

Juhtkonna (AS Elcogen juhatuse ning nõukogu liikmete) hüvitised

	2023	2022
Palgad ja töötasud	489 531	253 338
Aktsioptsioonide kulu	923 955	18 667
Kokku	1 575 031	272 005

33. Tingimuslikud kohustised

Eesti ettevõtte töötajate aktsioptsioonid sisaldavad kohalikest maksureeglitest tulenevat maksuriski. Mis toob ettevõttele kaasa tingimusliku maksukohustuse summas 2 757 704 eurot. Vastavalt aktsioptsioonilepingutele kantakse see maksurisk eadsi töötajatele ja seega on ettevõttel alust arevstada see maksurisk ka tingimuslikult nõudena. Lisateavet aktsiapõhiste maksete kohta vaata Lisa 24.

Seisuga 31.12.2023 on kontsernil seoses uue büroo- ja tehasehoone ehitusega sõlmitud tingimuslike kohustustega lepinguid summas 7 657 299 eurot. Uus hoone, mis saab sisustatud uute tootmisliinidega, valmib 2025 aasta kevadel.

34. Emaettevõtja finantsaruanded

Emaettevõtja koondkasumiaruanne

	2023	2022
Majandusaasta näitajad		
Kliendilepingutest saadud tulu	4 664 575	3 394 618
Müüdnud toodete kulu	-3 094 718	-3 129 314
Brutokahjum	1 569 857	265 304
Muud tegevustulud	1 851 286	259 530
Uurimis- ja arendustegevuse kulud	-1 755 264	-1 018 439
Müügi- ja turunduskulud	-245 207	-227 955
Halduskulud	-4 530 653	-1 784 661
Muud tegevuskulud	-1 136 907	-262 356
Ärikahjum	-4 246 887	-2 768 578
Finantskulud	-594 756	-746 406
Finantstulud	198 395	53 145
Kahjum enne maksustamist	-4 643 249	-3 461 838
Aasta kahjum	-4 643 249	-3 461 838
Muu koondkahjum	0	0
Aasta koondkahjum kokku	-4 643 249	-3 461 838

Emaettevõtja finantsseisundi aruanne

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
Varad		
Põhivara		
Materiaalne põhivara	9 362 688	8 331 481
Immateriaalne põhivara	290 603	1 356 464
Kasutamiseõiguse esemeks olev vara	777 720	378 267
Investeeringud tütarettevõtjasse	25 525 850	12 982 500
Pikaajalised nõuded ostjate vastu ja muud pikaajalised nõuded	2 528	1 407 611
	35 959 389	24 456 324
Käibevara		
Varud	1 856 750	340 812
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	954 754	1 041 042
Raha	28 568 449	9 212 689
	31 379 952	10 594 543
Vara kokku	67 339 341	35 050 866
Omakapital ja kohustised		
Omakapital		
Aktiivkapital	933 981	722 781
Ülekurs	49 517 258	27 728 458
Aktiivpõhiste maksete reserv	3 282 093	194 400
Eelmiste perioodide kahjum	4 150 469	-2 206 282
Omakapital kokku	57 883 801	26 439 356
Pikaajalised kohustised		
Intressi kandvad laenukohustised	7 526 798	6 325 119
Võlad tarnijatele ja muud võlad	31 820	0
Sihtfinantseerimine	288 404	1 342 399
	7 847 022	7 667 518
Lühiajalised kohustised		
Intressi kandvad laenukohustised	237 591	222 576
Võlad tarnijatele ja muud võlad	1 300 577	544 569
Sihtfinantseerimine	42 718	102 503
Lepingulised kohustised	27 631	74 344
	1 608 518	943 992
Kohustised kokku	9 455 540	8 611 510
Omakapital ja kohustised kokku	67 339 341	35 050 866

Emaettevõtja rahavoogude aruanne

	2023	2022
Äritegevusega seotud rahavood		
Puhaskahjum	- 4 643 249	-3 461 838
Mitterahaliste kirjete korrigeerimine:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 027 150	621 528
Kahjum põhivara müügist	0	4 532
Kasutusõigusega rendivara amort	274 215	203 756
Tulu sihtfinantseerimisest	-1 857 433	-256 410
Nõuete allahindlus	0	170 391
Varude allahindlus	40 194	0
Aktsiapõhiste maksete kulu	2 170 669	108 867
Finantstulud	-198 395	-53 145
Finantskulud	584 427	733 412
Kasutusõigusega rendivara intress	10 329	12 994
Muutused käibekapitalis:		
Muutus ostjate vastu olevates nõuetes ja muudes nõuetes ning ettemaksetes	-1 403 682	-454 418
Muutus varudes	- 1 556 132	-274 978
Muutus tarnijatele tasutavates võlgades ja muudes võlgades ning ettemaksetes	596 548	133 076
Muud muutused	37 211	-496 107
Äritegevusega seotud netorahavood	- 3 918 147	-3 008 342
Investeeringutegevusega seotud rahavood		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	- 1 881 736	-4 877 328
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	1 334	0
Tütarettevõtjasse tehtud täiendav sissemaks	- 5 000 000	-1 000 000
Antud laenud	- 3 450 000	-1 950 000
Saadud intressid	0	597
Investeeringutegevusega seotud netorahavood	- 10 330 402	-7 826 731
Finantseerimistegevusega seotud rahavood		
Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed	- 298 494	-225 709
Saadud laenud	7 000 000	0
Saadud laenude tagasimaksed	- 5 209 441	-2 200 000
Makstud intressid	-1 507 052	-12 994
Laekunud sihtfinantseerimisest	619 296	422 213
Laekunud aktsiate emiteerimisest	33 000 000	19 024 000
Finantseerimistegevusega seotud netorahavood	33 604 309	17 007 511
Raha ja selle ekvivalentide netosuurenemine	19 355 759	6 172 438
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses	9 212 689	3 040 251
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus	28 568 449	9 212 689

Emaettevõtja omakapitali muutuste aruanne

	Aktiakapital	Ülekurs	Aktiapõhiste maksete reserv	Eelmiste perioodide kahjum	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2022	624 221	23 527 218	361 333	-15 411 111	9 101 661
Aasta puhaskahjum	-	0	0	-3 461 838	-3 461 838
Muu koondkahjum	-	0	0	0	0
Koondkahjum kokku	-	0	0	-3 461 838	-3 461 838
Aktsiate emiteerimine	98 560	4 201 240		15 000 000	19 299 800
Aktiapõhised maksed			-166 933	0	-166 933
Opsioon			0	1 666 667	1 666 667
Seisuga 31. detsember 2022	722 781	27 728 458	194 400	-2 206 283	26 439 356
Seisuga 1. jaanuar 2023	722 781	27 728 458	194 400	-2 206 283	26 439 356
Aasta puhaskahjum	0	0	0	-4 643 249	-4 643 249
Muu koondkahjum	0	0	0	0	0
Koondkahjum kokku	0	0	0	-4 643 249	-4 643 249
Aktsiate emiteerimine	211 200	32 788 800		0	33 000 000
Aktiapõhised maksed			3 087 693	0	3 087 693
Ülekursist kahjumi katmine		-11 000 000	0	11 000 000	0
Seisuga 31. detsember 2023	933 981	49 517 258	3 282 093	4 150 469	57 883 801
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	Aktiakapital	Ülekurs	Aktiapõhiste maksete reserv	Eelmiste perioodide kahjum	Kokku
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2021	624 221	23 527 218	361 333	-15 411 111	683 362
Aasta puhaskahjum	0	0	0	-3 461 838	-3 461 838
Aktsiate emiteerimine	98 560	4 201 240	0	15 000 000	19 299 800
Aktiapõhised maksed	0	0	-166 933		-166 933
Opsioon	0	0	0	1 666 667	1 666 667
Seisuga 31. detsember 2022	722 781	27 728 458	194 400	-2 206 283	26 439 356
Tütarettevõtja soetusmaksumuses	0	0	0	0	-12 982 500
Tütarettevõtja kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	383 191
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2022	722 781	27 728 458	194 400	-2 206 283	13 840 048
Aasta puhaskahjum	0	0	0	-4 643 249	-4 643 249
Aktsiate emiteerimine	211 200	32 788 800		0	33 000 000
Aktiapõhised maksed			3 087 693	0	3 087 693
Muud aktsiatehingud		-11 000 000	0	11 000 000	0
Seisuga 31. detsember 2023	933 981	49 517 258	3 282 093	4 150 469	57 883 801
Tütarettevõtja soetusmaksumuses	0	0	0	0	-25 525 850
Tütarettevõtja kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	4 975 726
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2023	933 981	49 517 258	3 282 093	4 150 469	37 333 676

JUHATUSE KINNITUS 2023. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Kinnitan Elcogen AS-i konsolideerimisgrupi 2023. majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Juhatuse liige
Enn Õunpuu

Tallinn, 20.05.2024

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 20.05.2024

Aksiaselts Elcogen (registrikood: 10727890) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ENN ÕUNPUU	Juhatuse liige	20.05.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elcogen AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Elcogen AS ja tema tütarettevõtja (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) (ISA (EE)). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvates seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvates seadustes sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas ISA (EE)-dega läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISA (EE)-dega kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Janno Greenbaum

Vandeaudiitor nr 486
Grant Thornton Baltic OÜ
Tegevusluba nr 3
Pärnu mnt 22, 10141 Tallinn
20. mai 2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Aksiaselts Elcogen (registrikood: 10727890) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANNO GREENBAUM	Vandeaudiitor	20.05.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Patareide ja akude tootmine	27201	4664575	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 5047641
E-posti aadress	enn@elcogen.com
Veebilehe aadress	https://www.elcogen.com